DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 8
Vasario - February 19, 1993 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Lietuvos laisvės gynėjams, žuvusiems 1990 m. sausio 13 ir liepos 31 dienomis, paminklas bus pastatytas Vilniuje, Antakalnio kapinėse. Paminklui statyti gauti aštuoni projektai. Vertinimo komisija nutarė pirmosios premijos neskirti. Dvi antrosios atiteko viduriniosios kartos skulptoriui Stanislovui Kuzmai (architektas Algirdas Alekna) už "Pietą" ir dailininkui Antanui Kmieliauskui (architektės Virginija Bakšienė, Virginija Kurpienė ir Aušra Sidraitė) už skulptūrinę architektūrinę kompoziciją. Grupei jaunų autorių paskirta trečioji premija. Antrų vietų laimėtojams pasiūlyta tęsti darbą. Paminklo statybą finansuoja valstybė.

— Lietuvos Seimo opozicijos spaudos konferencijoje sausio 19 d. seimo narys Egidijus Jarašiūnas pareiškė, kad buvusi Lietuvos komunistų partija dabar veikia Rusijos teritorijoje. Jis reikalavo, kad Lietuvos Seimas turėtų į šį faktą atkreipti Rusijos parlamento dėmesį. Tos KP vadovu skelbiasi esąs Juozas Jarmalavičius, kurs buvo vienas iš vadų, talkinusių Rusijos karinėms pajėgoms 1991 m. sausio 13 d. prie TV bokšto.

— Pulk. Stasys Knezys atstovauja Lietuvos vyriausybei Rusijos kariuomenės išvedimo klausimų sprendime. Jis per Lietuvos televiziją pareiškė, kad iš 288 rusų kariuomenės vienetų 61 jau išvyko iš Lietuvos. Tokiu būdu rusų kariuomenės skaičius Lietuvoje iš 35,000 nukrito iki 10,000. Gruodžio mėnesį Rusija buvo paprašiusi 1,000 geležinkelio vagonų kariuomenės pervežimui, o sausio mėn. tik 160 vagonų.

— Julius Veselka, naujasis ekonomikos ministras, "Tiesoje" kritikuoja valstybinės nuosavybės privatizavimo įstatymus. Ankstyvesnių vyriausybių išleistus investicinius čekius jis vadina "nauja socialistinės nuosavybės padalinimo forma", kuri leidžia tam tikrai daliai žmonių (mafijai ir buvusiai nomenklatūrai) praturtėti. Jis siūlo išleisti naujus įstatymus, kuriais būtų panaikintas tų čekių naudojimas.

— Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijoje gruodžio 17 d. susitiko Baltijos valstybių kultūros ir švietimo ministerijų delegacijos. Pristatyta Lietuvos švietimo koncepcija, svarstytas mokslo baigimo diplomų ir pažymėjimų nostrifikacijos klausimas. Tartasi, kad kiekvienoje Baltijos šalyje galiotų Lietuvos ir Estijos aukštųjų, aukštesniųjų, profesinių ar vidurinių mokslų mokslo baigimo dokumentai.

— Lietuvos radijui ir televizijai trūksta lėšų išmokėti algas darbuotojams. O dar vagys nuostolių pridaro. Įsilaužę į RTV centrinę aparatinę, gruodžio 16 d. vagys išnešė tris importuotus televizorius, tris videomagnetofonus ir kitokios aparatūros.

VIEŠNAGĖ PAS VENGRIJOS LIETUVIUS

VYSK. PAULIUS BALTAKIS, OFM

Pernai liepos 1-5 dienomis Lemonte, IL, vykstant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kongresui, turėjau progos susitikti su buvusioje Sovietų Sąjungoje ir komunistinės diktatūros kraštuose gyvenusių lietuvių atstovais iš Latvijos, Estijos, Moldovos, Rumunijos, Vengrijos bei Sibiro, Maskvos ir St. Petersburgo. Jie priminė, kad priklauso "mano vyskupijai" ir kvietė galimai greičiau pas juos apsilankyti.

Proga aplankyti Vengrijoje gyvenančius lietuvius atėjo greičiau nei galėjau tikėtis. 1992 m. gruodžio 10 d. gavau pranešimą iš Vatikano, kad vasario 1-4 dienomis Vengrijoje, Leaufalu mieste, vyks migrantų sielovados kongresas ir kad privalau dalyvauti.

Tuoj pat susisiekiau su PLB valdybos pirmininku Br. Nainiu, prašydamas informacijos apie Vengrijoje gyvenančius lietuvius. Davė Lietuvių Bendruomenės pirmininkės adresą ir pranešė, kad sužinočiau šiek tiek daugiau apie jų gyvenimą.

Pasitinka lietuviai

Į kongresą išskridau sausio 31 d. ir vasario 1 d., pirmadienį, 2:20 v. popiet nusileidau Budapešto aerodrome. Pasitiko kongreso atstovas ir būrelis lietuvių. Pirmininkė negalėjo atvykti, bet maloniu laišku pranešė viešnagės programą, primindama, kad vasario 3 d., trečiadienį, Lietuvos oro linija "Lietuva" pradeda reguliarius skrydžius Kaunas-Budapeštas, ir kvietė, jei sąlygos leis, atvykti į inauguracijos iškilmes.

Bet kas mane labiausiai nustebino — tai kad susitikime dalyvavę keturi jaunuoliai ir pora vaikinų labai gražiai kalbėjo lietuviškai. Nenorėdamas varginti kantriai laukiančio kongreso atstovo, atsisveikinau su lietuviais ir išvykau į Leaufalu, 25 kilometrai į šiaurę nuo Budapešto.

Migrantų sielovados kongrese

Kongresas vyko Tėvų Jėzuitų gana moderniuose rekolekcijų namuose, gražioje kalno atšlaitėje, prie pat Dunojaus upės.

Dalyvavo apie 50 atstovų iš 17 kraštų, daugiausia iš Rytų ir Vidurio Europos bei Rusijos ir Kazachstano. Tarp jų buvo 2 ambasadoriai, 5 popiežiaus nuncijai ir 17 arkivyskupų-vyskupų. Pasigedau Lietuvos atstovo.

Iš JAV dalyvavome septyni: Newarko arkivyskupas Teodoras Carrick, Amerikos vyskupų konferencijos imigracijos komisijos ir specialaus ad hoc komiteto pagelbėti Rytų ir Vidurio Europos kraštų Bažnyčioms pirmininkas su keturiais to komiteto nariais (tarp jų kun. J. Šarauskas ir Scrantone, PA, gimęs lietuvis kun. Ričardas Ryscavage, SJ, čekų išeivijos sielovada besirūpinantis kunigas iš Los Angeles, CA), ir aš.

Kongreso pagrindinė tema buvo "Migracija Rytų ir Vidurio Europoje". Keturių dienų svarstybose buvo peržvelgta migracija bendrai bei atskiruose Europos kraštuose ir bandyta aptarti vietinių Bažnyčių ir valdžių atsakomybę ir surasti būdų, kaip geriau galėtų bendradarbiauti kraštai, iš kurių emigruoja ir į kuriuos imigruojama ar ieškoma prieglaudos. Taip pat buvo svarstyta, kaip Popiežiškoji Migracijos Taryba galėtų sėkmingiau atlikti savo paskirtį.

Paskaitos ir grupinės diskusijos vyko anglų, italų ir vokiečių kalbomis.

Laimingu sutapimu tuo pačiu metu Budapešte vyko ir NATO kariuomenės kapelionų suvažiavimas. Dalyvavo apie 70. Lietuvai atstovavo prelatas A. Svarinskas, vyriausias Lietuvos kariuomenės kapelionas, ir kun. A. Bulota, Kauno arkidiecezijos kancleris ir Kauno kariuomenės kapelionas.

Lietuvos oro linijos inauguracija

Oro linijos "Lietuva" inauguracija įvyko vasario 3 d. 11 val. Budapešto tarptautiniame aerodrome. Šalia oficialių Lietuvos ir Vengrijos oro linijų atstovų buvo atvykę Kauno buvęs ir dabartinis merai ir pora tautiniais drabužiais apsirengusių lietuvaičių. Dalyvavo taip pat būrelis Budapešte gyvenančių lietuvių ir mes 4 kunigai: prel. Svarinskas, kun. Bulota, kun. Šarauskas ir aš.

Vengrijos oro linijos lėktuvai jau skraido pirmadieniais ir ketvirtadieniais Budapeštas — Vilnius, o "Lietuva" skraidys trečiadieniais ir sekmadieniais Kaunas — Budapeštas.

Lietuvos gyventojams bilieto kaina į vieną pusę 115 JAV dolerių, kitiems gi — 345 JAV doleriai. Lietuvos oro linijos patarėju yra torontietis Algis Juzukonis. Inauguracijos iškilmės buvo perduotos per Vengrijos televiziją.

(Bus daugiau)

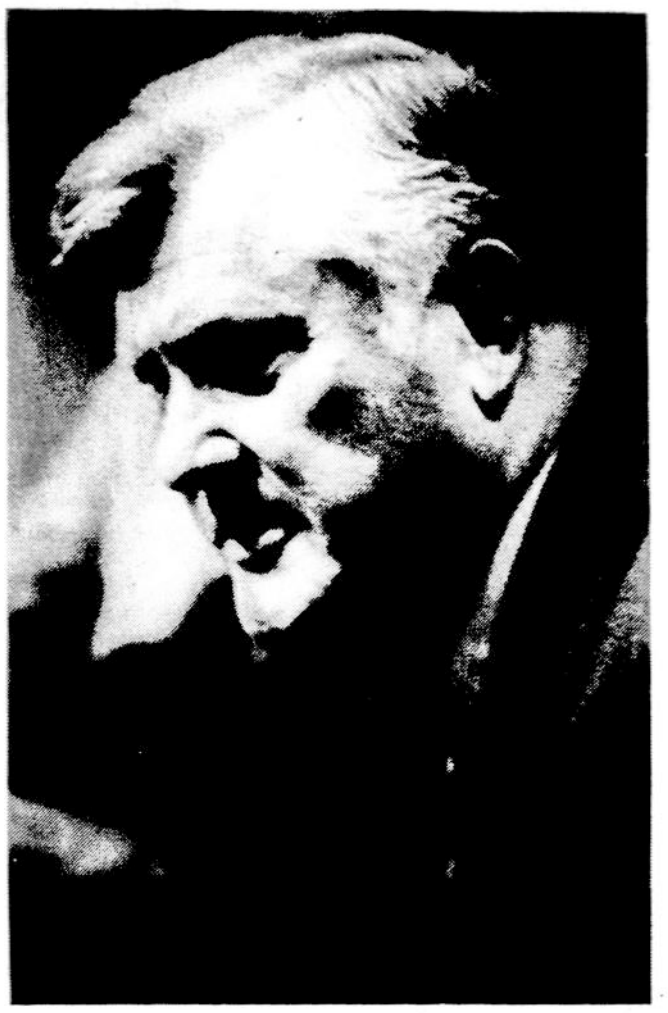

Algirdas Brazauskas, vasario 14 d. įvykusiuose rinkimuose išrinktas pirmuoju po karo ir okupacijų Lietuvos prezidentu, neoficialiais duomenimis gavęs 60 procentų rinkėjų balsų. Pirmajame pareiškime jis pasmerkė savo komunistinę praeitį ir žadėjo pagreitinti privatizaciją bei remti užsienio investicijas. Ateitis tik parodys, koks jis bus: geras ar blogas prezidentas. Vytauto Maželio nuotrauka, daryta prieš porą metų, kai Brazauskas su grupe Lietuvos svečių lankėsi Kultūros Židinyje, Brooklyne.

RUSIJA OFICIALIAI GRASINA

nevykdyti įsipareigojimų išvesti okupacinę kariuomenę iš Lietuvos

Vadovaudamasis valstybės interesais ir atsižvelgdamas į Lietuvos valstybinės derybų su Rusija delegacijos vienbalsiai priimtas nuostatas bei vertinimus, išdėstytus delegacijos 1992 gruodžio 14 d. oficialiame Pranešime,

atsižvelgdamas į naujas aplinkybes, turinčias svarbią reikšmę Lietuvos-Rusijos deryboms ir jų rezultatams,

pabrėždamas Lietuvos respublikos pareigūnų ypatingą pareigą ir atsakomybę už jiems suteiktus įgaliojimus Lietuvos Respublikos teisėms apginti,

privalau pareikšti:

Derybose su Lietuva Rusija iš esmės pakeitė savo pozicijas, atsisako dviejų šalių suderėtų susitarimų, kelia Lietuvai naujas sąlygas ir ultimatyvius reikalavimus, kurių daugelis nesuderinami su tarptautinės teisės normomis ir principais. Rusijos atstovai atvirai grasina, kad, jeigu Lietuva nepriims naujų reikalavimų, Rusija nevykdys savo tarptautinės pareigos išvesti iš Lietuvos okupacinę Rusijos kariuomenę ir pažeis tarptautine sutartimi suderintą 1993 m. rugpjūčio 31 d. kariuomenės išvedimo terminą.

Rusijos delegacijos vadovas yra išreiškęs ketinimus ieškoti būdų, kaip reguliuoti Lietuvos-Rusijos santykius, apeinant Lietuvos valstybinę delegaciją, kurios pozicijos esą gali sukompromituoti naująją Lietuvos vadovybę ir Vyriausybę. Vėliau kiti Rusijos derybų delegacijos ir užsienio reikalų ministerijos atsakingi atstovai atvirai pareiškė, kad Rusija nusprendė padaryti derybose pertrauką, kol bus pakeista Lietuvos delegacija ir jos nuostatos. Pagrįstai galima teigti, jog Rusijos užsienio reikalų ministerija, pasinaudodama Lietuvos valdžios pasikeitimu, stengiasi pasiekti, kad Lietuva priimtų jos diktuojamus reikalavimus, ir jau mėgina įgyvendinti politiką, kurią ministras A. Kozyveras 1992.12.14 d. deklaravo Stockholme.

Dabartinė Lietuvos Respublikos delegacija yra tvirtai nusprendusi, kad Lietuva negali priimti neteisėtų ir ultimatyvių Rusijos reikalavimų bei išankstinių sąlygų. Derybose ir toliau būtina vadovautis tomis pačiomis Lietuvos Respublikos principinėmis nuostatomis, grindžiamomis tautos išreikšta valia, suverenios Lietuvos teisėmis, tarptautinės teisės normomis bei principais.

Vadovaujantis tokiomis nuostatomis buvo pasiekta teigiamų rezultatų, reguliuojant Rusijos-Lietuvos santykius. Vienas iš svarbiausių rezultatų — 1992 m. rugsėjo 8 dienos susitarimai dėl Rusijos kariuomenės išvedimo. Šios Lietuvos nuostatos susilaukė visuotinės tarptautinės paramos, kuri buvo išreikšta Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos, Jungtinių Tautų, Šiaurės Atlanto Bendradarbiavimo Tarybos, Šiaurės

(nukelta į 2 psl.)

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

February 9, 1993

It is with pleasure that I extend greetings to you as you gather to celebrate Lithuania's Independence Day. Be proud that you are able to join together to share your unique history and heritage.

During the next four years we need to work together to ensure that Lithuania comes to thrive under its regained freedom and democracy. I look forward to commemorating many more independence days together in the years to come.

Hillary and I send our best wishes to you as you continue your efforts to deepen the ties between the people of the United States and of Lithuania.

Bill Clinton

JAV prezidento Bill Clinton sveikinimas lietuviams, išleistas Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Sveikinimas gautas per JAV LB Krašto valdybą.

IŠ LIETUVOS MISIJOS JUNGT. TAUTOSE VEIKLOS

— Sausio 27 d. parengtos dvi notos JT Žmogaus teisių centrui Genevoje apie alternatyvinę karinę (darbo) tarnybą ir apie teisines garantijas mažumoms, įpilietinimo sąlygas ir nepiliečių statusą Lietuvoje.

— Sausio 28 d. Lietuvos Nuolatinės Misijos prie Jungtinių Tautų ambasadorius A. Simutis pranešė Lichtenšteino ambasadorei, kad Lichtenšteino kovo 9-11 dienomis rengiamame ekspertų pasitarime apie tautos apsisprendimo teisę Lietuvai atstovaus Respublikos ambasadorius Belgijai P. Kūris.

— Sausio 28 d. Misijos patarėja G. Damušytė su Estijos ir Latvijos misijų kolegomis susitiko su JT Vystymo Programos (UNDP) konsultante aptarti Baltijos valstybių pageidavimus ir sąlygas dėl UNDP mažojo verslo apmokymo programos.

— Sausio 28 d. Misijos patarėjas A. Gureckas dalyvavo JT sekretoriato konferencijų skyriaus direktoriaus V. Kokorevo laidotuvėse JT bažnytiniame centre. Taip pat aplankė Tunizijos Misiją prie JT ir Lietuvos vardu išreiškė užuojautą dėl a.a. buvusio Premjero Hedi Nouira mirties.

— Sausio 29 d. Lietuvos Nuolatinės Misijos prie JT patarėja G. Damušytė susitiko su New Yorko valstijos Tarptautinės Partnerystės programos vedėja dr. S. Gutry aptarti programų formavimą Lietuvai ir tarybos sudarymą.

— Vasario 1 d. ambasadorius A. Simutis Jungtinėse Tautose susitiko su JAV besilankančiu Seimo Užsienio Reikalų Komiteto nariu A. Saudargu. Buvo pasiinformuota ir apsikeista nuomonėmis įvairiais klausimais. Susitikime dalyvavo Misijos patarėjai G. Damušytė ir A. Gureckas.

— Vasario 1 d. Lietuvos ambasadorius A. Simutis aplankė Kanados Misiją prie JT išreikšti užuojautą dėl a. a. buvusios Kanados General-gubernatorės mirties.

— Vasario 2 d. PAT Video-filmų tarnybos kvietimu, patarėjas A. Gureckas lankėsi studijoje susipažinti su šveicarų susuktu filmu apie Lietuvos baletą ir aptarti jo platinimą JAV televizijos tinkle.

(nukelta į 2 psl.)

Stasys Lozoraitis rinkiminės kampanijos metu susitinka su rinkėjais Vilniuje. Neatstovaudamas jokiai partijai, bet gavęs daug pritarimo savo vakarietiško pobūdžio ekonominei ir politinei programai, jis, neoficialiais duomenimis, gavo 38 procentus rinkėjų balsų. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

Algirdas Brazauskas, Lietuvos Demokratinės Darbo Partijos vadas, viename savo susitikime su rinkėjais kaimo rajonuose Dzūkijoje. Rinkimuose jį labiausiai ir parėmė provincijos rinkėjai, nors ir miestuose buvo daug jo rėmėjų, kurie buvo pasiilgę geresnių buitinių sąlygų. Vytauto Kapočiaus nuotrauka

TRYS SCENARIJAI

Gan apytikriai būtų galima pasakyti, kaip atrodys gyvenimas už vienerių metų Amerikoje, Kanadoje, Vakarų Europoje. Čia demokratinės santvarkos turi savo dėsnius, kurie veikia ir naujoms partijomis atėjus į valdžią. Lietuvoje kitaip. Pradedant pirmosiomis demonstracijomis 1987 m. rugpjūčio 23 d. prie Mickevičiaus paminklo Vilniuje, iki 1991 m. rugsėjo pradžios čia vyko rezistenciniai ir politiniai žemės drebėjimai. Pradžioje nuo didelių nuostolių kraštą gelbėjo Sąjūdis, o nuo 1990 m. kovo 11-tosios, drįstu sakyti, lemtingąja jėga buvo Vytautas Landsbergis ir visi jo bendražygiai. Žinomi ir nežinomi, ir nebūtinai tik tie, kurie arti jo stovėjo.

Lietuva tebėra aktyvioje žemės drebėjimo zonoje, ir, politinėms sąlygoms pasikeitus, galima laukti antrinių drebėjimų, ką angliškai geologai vadina "aftershocks".

Stebint iš tolo vykstančius pokyčius Lietuvoje ir kaimyninėje Rusijoje, galima įžiūrėti trijų politinių situacijų kontūrus, paprastai vadinamus scenarijais.

Vienas scenarijus — jei Rusijoje Jelcinas neišsilaikytų ir ten demokratėjimo procesas sustotų. Tai paliestų ir Lietuvą. Sunku pasakyti, — daugiau ar mažiau skaudžiai, bet tikrai skaudžiai. Rusijoje susijungusios stalinistinės ir nacionalistinės jėgos jau ir dabar graso Lietuvai. Jie negali dovanoti, kad Lietuva padarė pradžią sovietinės Rusijos imperijos griuvimui. Racionalu prileisti, kad pačioje Lietuvoje raktiniuose postuose yra minėtoms Rusijos jėgoms solidarizuojančių. Charakteriai, panašūs į Burokevičius, Jarmalavičius, Naudžiūnus, Kuolelius pasirodytų Lietuvos viešojo gyvenimo scenoje. Stalinistinė sistema nebūtų atstatyta, tačiau kelias į demokratinę santvarką tam tikram laikui būtų užminuotas arba bent apardytas.

Antras — iš Rusijos didesnių trukdymų neateina, Jelcinas pradėtas reformas, kad ir nelygiu tempu, vykdo, o Lietuvą valdo LDDP daugumą turįs Seimas ir jo kontroliuojama vyriausybė.

Mano supratimu, kaip anksčiau Lietuvos Ateities Forumas, taip dabar LDDP ateities neturi. Ji, manau, ideologiškai vieningesnė negu Sąjūdis savo ištakose, tačiau ir joje vienybė yra gan konjunktūrinė. Viena dalis tos partijos iš širdies dirba Lietuvos labui, bet kita dalis žvalgosi į Rytus, siekdama užtrinti savo nusikalstamos praeities pėdsakus ir įteisinti pagrobtą Komunistų partijos turtą. Jei ir po prezidento rinkimų vyriausybė esmiškai nepasikeistų, man regis, ji negalėtų išsilaikyti daugiau negu dvejus metus. Galima spėti, kad poros metų laikotarpyje LDDP partijoje turėtų prasidėti desintegracija, ir vyriausybė atsistatydintų, tada prezidentui nepasisektų sudaryti naujos vyriausybės. Būtų paleistas Seimas ir paskelbti nauji Seimo rinkimai. Tauta būtų atsikvošėjusi ir supratusi, kad gerovę reikia kurti savo darbu, o nelaukti jo kaip valdžios malonės. Jei prezidentu bus išrinktas Stasys Lozoraitis, tas sveikimo procesas bus greitesnis. Komunistinio mentaliteto giliai nesužalota LDDP dalis turėtų pereiti į socialdemokratų pusę. Giliai komunizmo sužalotos asmenybės bandytų glaustis prie legalizuotos komunistų partijos. Tas procesas jau prasidėjęs, bet jo gyvybė turėtų būti trumpa.

Trečias — kai Rusija palieka Lietuvą reliatyvioje ramybėje ir LDDP valdžia išsilaiko. Kas tada? Linkęs manyti, kad dvasinės nepriklausomybės atkūrimo, ekonominio gyvenimo normalizacijos ir valstybingumo įtvirtinimo procesai bus nenormaliai lėti. Jau dabar iš pagrindinių LDDP politikos vairuotojų galima pajusti, kad jie pasiruošę taisyti tai, ką Landsbergis yra "sugadinęs", bet ne gydyti žaizdas, kurias mūsų tautai ir valstybei padarė sovietų okupacija ir prievartinė komunistų ideologija. Iš to aiškėja, kaip giliai į labiausiai vidurinės kartos sąmonę yra įsismelkęs sovietinis mentalitetas. Vargo dienos Lietuvai šiuo atveju gerokai prailgėtų.

Išvadinė mintis būtų, kad greičiausia realizuosis antrasis scenarijus: LDDP suskils, didelė dalis pereis į gimininguos socialdemokratus, dešiniosios pusės svorio centru turėtų tapti krikščionys demokratai, o vidurio partija — liberalai. Mano įsitikinimu, Lietuvos ir išeivijos tautininkai yra suskilę: Lietuvoje rėmė Landsbergį, o dabar rinkimuose į prezidentus remia Landsbergį pakeitusį Stasį Lozoraitį. Užsienio tautininkai nuo antinacinės rezistencijos laikų neišlaikė pastovios linijos: blaškėsi tai į vieną, tai į kitą pusę, o šiuo metu savo ideologiniu ir praktiškos politikos vadu yra pasidarę Kazį Bobelį. Bet šis politikas ateities Lietuvoje neturi.

Juozas Kojelis

RUSIJA OFICIALIAI GRASINA

(atkelta iš 1 psl.)

Atlanto Asamblėjos ir Vakarų Europos Sąjungos dokumentuose. Šie dokumentai buvo priimami Rusijos atstovams sutinkant.

LDDP — tuo pačiu ir Lietuvos — vadovybė ne kartą yra pareiškusi ketinanti peržiūrėti santykių su Rusija principus ir pertvarkyti derybų delegaciją.

Objektyviai nepagrįstą politinių ir teisinių Lietuvos pozicijų derybose su Rusija pakeitimą vargu ar suprastų tarptautinė bendrija. Toks pakeitimas būtų žalingas Lietuvai, tikrai nepasitarnautų teisingam Lietuvos-Rusijos santykių sureguliavimui ir reikštų paramą ne demokratinėms, o imperinėms Rusijos jėgoms.

Neabejoju Lietuvos Vyriausybės teise politiniais ar kitais motyvais keisti valstybinę derybų delegaciją, tačiau esu įsitikinęs, kad jokiais atvejais susitarimų su Rusija negalima rengti paskubomis, neįsigilinus į ligšiolines Lietuvos nuostatas, argumentaciją bei sukauptą derybų patirtį.

Ypač privalau perspėti dėl neigiamų pasekmių Lietuvai, jei būtų pasirašyti Rusijos diktuojamo turinio susitarimai.

Lietuvos Respublikos valstybinės derybų su Rusija delegacijos vadovas, specialiųjų misijų ambasadorius

Česlovas Stankevičius

Vilnius, 1993 sausio 15 d.

Česlovas Stankevičius, Lietuvos delegacijos su Rusija vadovas, Santa Monica, CA, prie Ramiojo Vandenyno. Jis sausio 30-31 dienomis dalyvavo Lietuvių Fronto bičiulių suorganizuotame politinių studijų savaitgalyje ir skaitė dvi paskaitas.

IŠ LIETUVOS MISIJOS JUNGT. TAUTOSE VEIKLOS

(atkelta iš 1 psl.)

— Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų paruošė pataisas nepriklausomai 250 psl. studijai apie Lietuvą anglų kalba apie pilietybės įstatymus ir mažumų teises Baltijos valstybėse.

— Vasario 2 d. Lietuvos Misijos prie JT patarėja G. Damušytė toliau tarėsi su Jungtinių Tautų Egzaminavimo skyriumi dėl atviro konkurso eigos š. m. birželio 15-16 dienomis Vilniuje ir New Yorke. Lietuvai skiria tris tarptautinių tarnautojų vietas Jungtinėse Tautose. Pretenduoti galės bet kuris Lietuvos pilietis, jei atitiks kai kuriuos formalius reikalavimus — amžius, išsilavinimas, užsienio kalbų mokėjimas ir pan.

— Vasario 3 d. ambasadorius A. Simutis pranešė JT Generaliniam sekretoriui Boutros Boutros-Ghali, kad š. m. vasario 8-12 įvyksiančioje Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos pirmajame plenariniame posėdyje Hagoje Lietuvai atstovaus ambasadorius Belgijai P. Kūris ir URM-jos Teisės ir Tarptautinių sutarčių departamento vedėjas D. Jurgelevičius.

— Misijos darbuotojas A. Kirkyla atstovavo Lietuvos Misijai prie Jungtinių Tautų New Yorke visuomenės susitikime su Lietuvos krepšininkais Šarūnu Marčiulioniu ir Artūru Karnišovu. Vakaronės pelnas skirtas Lietuvos našlaičiams.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvė advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA
- GAUSI PAMINKLŲ PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Gundymai Kristui ir žmonijai

Vasario 24 d., trečiadienį, su Pelenų diena prasidės gavėnia. Tai pasninko ir atgailos metas. Gundymams progų netrūksta. Jų ypač pagausėja, kai susidaro palankios aplinkybės. Tad jau pirmą gavėnios sekmadienį mišių evangelija primena Kristui nukreiptus tris didžiuosius gundymus.

Kristus buvo gundomas paversti akmenis duona, apreikšti stebuklu nežemišką savo galią, pasidaryti pasaulio valdovu.

Duonos gausumas būtų sotinęs minias. Be savo prakaito ir triūso, be darbo. Darbas gi žmogui nuskirtas ne tiktai kaip išsilaikymo priemonė, bet ir kaip atgaila. Verčiant akmenis duona, būtų prieštarauta Dievo lėmimui valgyti duoną iš savo prakaito. Galima darbą palengvinti technikos pažanga, geresne organizacija, tarpusavio pagalba, bet negalima išlikti be darbo. Jei darbas yra ir visai lengvas, vis tiek jis turi būti jungiamas su mintimi, kad atgailaujama. Pirmasis Kristaus gundymas norėjo atgailą panaikinti ir žmones ištvirkinti pertekliuje ir tinginystėje.

Stebuklai turėjo žmones žavėti ir teikti jiems pramoginio pomėgio. Šokti nuo šventyklos viršaus ir nesusitrenkti į akmenį. Tai jau nepaprasta išdaiga — maloni pasižiūrėti ir nustebti, pateikaujanti minios smalsumui. Ji turėjo žmonių dėmesį nukreipti nuo dieviškosios galios, suniekinti Dievo galybę, apsireiškiančią stebuklais tikėjimui tvirtinti. Norėjo stebuklus pakeisti cirko akrobatika, o Dievą — kažkokiu juokdariu.

Ir šiandien iš tikėjimo daug kas taiso juokus, gi tokius stebuklus, kuriuos mokslo autoritetai atsisako gamtiškai išaiškinti ir Katalikų Bažnyčia po rūpestingo tyrinėjimo pripažįsta, tebenori laikyti "gamtos akrobatika"... Antrasis gundymas griovė tikėjimą.

Pasaulio karalystės ir jos garbingumo siūlymas gundė valdoviškumo aistrą. Tai stipri pagunda: niekam nesilenkti! Ar tikrai niekam? Gundymas reikalavo pagarbinti gundytoją — tai buvo sąlyga. Buvo galima tapti pasaulio valdovu, pasidarius gundytojo tarnu. Bet jam buvo pasakyta, kad jis tarnaus Viešpačiui, nes nėra tokios būtybės, kuri nebūtų palenkta Aukščiausiajai Būtybei.

Tretysis gundymas siūlė Dievą paneigti. Dievo neigimas ir iki šiol yra palikęs pačiu didžiausiu gundymu.

Žmogui yra apmaudus priklausymas bet kam. Jis norėtų būti absoliučiai nevaržomas, visiškai laisvas, savarankus valdovas. Nebūtinai karališkame ar prezidentiškame ar pirmininko soste. Sostu yra kiekvieno žmogaus širdis, į kurią giliai yra įsmigęs kuždesys nesilenkti Dievo įstatymams, kad būtų nusilenkta gundytojui — priimta jo sąlyga: man tarnausi.

Dykumos dvasia, rodos, tebestovėtų ant gundymo kalno ir rodytų viso pasaulio karalystes. Prieš jas apleipsta ne viena širdis. Tokios atrodo jos žavios ir trauklios: karalystė tuščios garbės ir puikybės, karalystės užgintos meilės, karalystė pikto liežuvio... Yra daug tų karalysčių, kurios užvaldo žmogaus protą ir širdį. Dažnas tada tariasi esąs viešpats, daręs ką nori, bet iš tikrųjų, virsta gundytojo valdiniu.

Gavėnia — atgailos ir pasninko — metas yra tam, kad pasitikrintume, kam tarnaujame ir kad sustiprintume dvasios jėgas beipasiryžimą savo Dievą garbinti ir tik Jam vienam tarnauti.

Gaila, labai gaila, vos gyvas atsakiau, nes visiems laikams tarsi gražiausia legenda būtų išlikusi neįkainuojamai brangi ir šventa mūsų šeimos relikvija!

Kiekvieną dieną vis giliau leisdamas nagus žmonių gyvastin, pergalingai žygiavo tolimos Jakutijos šaltis, keisdamas mąstyseną ir darydamas esmines permainas vargstančių žmogeliukų buityje.

Palatos gydytoja Liudmila Ivanovna man atnešė paskaityti Šiškovo knygą. "Perskaitykite, čia bus jums įdomu, vaizdingai aprašomi Lenos baseine netolimos praeities įvykiai. Charakteringai personažai". Padėkojau jai ir, dešimt dienų išlaikęs stalčiuje, grąžinau neperskaitęs nei vienos eilutės! Jau nebe tas rūpėjo...

Mane nepaprastai užgavęs, o gal kiek stipriau pasakius, moraliai sužlugdęs paradoksas Tiksyje — kuo didesnis ligonis, tuo mažesnis dėmesys jam, čia taip pat visu savo poveikio šlykštumu apgaubė mano vos vos sruvenančią gyvybę. Mintys, vaizdai, migloti prisiminimai, įvairių formų technikos detalės, pamažu, tarsi "rapide" šliaužė mano patalogėje vaizduotėje, ir tik trys stipraus liuminalio tabletės atitraukdavo nuo blogų minčių.

Atsiradę saviškiai mane lankydavo kas antrą dieną, nes, tiesą pasakius, nebebuvo reikalo su manim terliotis, gaišinti laiką ir nešioti produktus, kurių nebevalgydavau. "Čia aš tik svečias, ponai, su cilinderiu, pirštinėm ir lazdele. tuoj aš jus apleisiu, paduokite karietą".

Viename respublikinės ligoninės teritorijos pakraštyje, prie gražaus jauno pušynėlio stovėjo trys dideli dviejų aukštų mediniai pastatai. Čia juos vadino korpusais. Vaikų, gimdymo ir terapijos korpusai. Antrame aukšte — mano 16-oji palata su šešiom lovom palei sienas. Laikas jau vėlyvas. Aš guliu kampinėje lovoje ir gerai matau baltas koridoriaus šviesos apšviestas duris. Ant jų netikėtai užslenka gražios, jaunos moters šešėlis. Tai tikrai ne mūsų seselė! Matau griežtą, tvarkingą uniformą su kryžiuku kepuraitės priekyje. Lėtai ji priėjo prie manęs ir atsisėdo ant lovos krašto. Vienu metu, mano drumzlinoje galvoje išsišakojo dvi mintys. Tai miražas, kliedesys, tai labai neapibrėžtas mano liguistos vaizduotės padarinys. Ir tuo pat metu aš negaliu nejausti sėdinčios šalia manęs jaunos gražaus ovalo veiduko, didelėm akim ir nuostabiai dailiom lūpytėm moters!

Kai mūsų rankos viena kitą susirado ir jų šiltame paspaudime išgirdau lietuviškai ištartą mieliausią pasaulyje garsą "labas vakaras, Algi," man keliom akimirkom pasidarė nejauku. Mano dangiškoji lietuvaitė, jausdama manyje kilusį sąmyšį, tuoj papasakojo, kad ji šiandien ryte per "penkių minučių" pasitarimą sužinojusi apie labai sergantį lietuvį terapijos skyriuje. Išsisklaidė visos mano abejonės.

Arčiau palinkusi prie manęs, ji tyliai tvirtai pasakė: "Išgydysiu tave, Algi, išgydysiu". Aš jai sakau: "Kam tu, mielas balandėli, kurstai manyje utopiškus žemiško gyvenimo jausmus? Viskas jau praeityje ir, manau, supranti, kad mano kelias veda tik į tą praeitį, kuri gal bus šiandien, rytoj, ne toliau".

Stebuklingoji seselė nenorėjo klausyti mano "optimistinių" samprotavimų ir veiksmingai perėjo prie mane sudominusios temos. "Yra atrasti tokie vaistai, — kalbėjo ji, — kurie, nekenkdami žmogaus organizmui, išgydo jame atsiradusius uždegimus ir infekcijas". Toliau ji kelis kartus minėjo anglų mokslininko Aleksandro Flemingo pavardę, ir aš išgirdau sunkiai ištariamų pelėsių pavadinimus...

"Kad žinotum, — aiškinau jai — kaip nebesinori kaitalioti savo nuotaikų dėl vaistų efektyvumo, kaip iki šiolei. Matvei Lvovičius pritaikė Salvarsano specialų kursą ir užtikrino pilną pasveikimą, deja! Dabar vėl nauji vaistai?"

"Algi, suprask mane, aš dirbu sekančiame korpuse, ir per mane skyriai gauna visus vaistus. Tik ką gavau iš Maskvos pirmą partiją penicilino. Tu pasisuk ant šono, aš būsiu už dešimt minučių. Pilna konspiracija, gerai?"

"Taip, taip, lauksiu tavęs kaip Dievo!..."

Sulaukiau! Anksti ryte vėl tos pačios švelnios rankos paverte ant šono ir suleido vaistus. Sulaukiau daug išganingų rytų ir vakarų. Tuo metu prie ligonių lovų pritaisydavo lentelę su temperatūros kreive. Man į ją žiūrėti nebereikia. Norma! Jaučiau fenomenalų Flemingo genijaus poveikį! Viešpatie, nebetikiu savo akims. Per visą dieną išspjaunu kelis lašus pūlių, kai prieš savaitę pribėgdavo virš litro. O Dieve, koks džiaugsmas jausti, kad sveiksti po beveik dvejų metų siaubingiausios ligos. Mane dabar stipriai jaudina koridoriuje vežamo maisto vežimėlis su lėkštėmis ir šaukštais. Praryčiau visą vežimėlį! Dabar valgysiu, taip, valgysiu daug ir skaniai.

Galvoje pašėlusiame sūkuryje sukasi gražioji ir geroji Verutė, Flemingo genijus ir Penicilino pelėsiai! Šiandien mano karalystėje gyvybės, mokslo ir gėrio triumfas. Dešimtoji para ir aš sveikas! Visiškai sveikas!

Matvei Lvovičius gyvenime nematęs tokio stebuklo, pasiunčia į rentgeną. Kelios seselės priėjo su neštuvais. Atstūmiau jas ir pats, kaip "atletas", nužingsniavau į kabinetą. Rentgenologas, šaunusis Lazer Efimovič Keveš mane varto, sukinėja, liepia kvėpuoti, nekvėpuoti, galop techniškai įsakęs "aus", kreipiasi tiesiai į mane. "Sakykite atvirai, kuo jūs išsigydėte, tai be galo svarbu! Kiek mes galėtumėm išgelbėti gyvybių, tik pagalvokite".

"Aleksandro Flemingo gyvenimas", aprašytas Andrė Morua knygoje, duoda atsakymus į daugybę klausimų. O mes su Verute 1993 m. rudeniop švęsime dvi šventes: mūsų 40 metų bendro

(nukelta į 4 psl.)

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

23

Atsiminimų "Dienos už poliarinio rato" autorius Algirdas Čarneckis su žmona Verute 1991 m. birželio mėn. Kaune, Karo muziejaus sodelyje, prie fontano.

Kelionės į Lietuvą

ALGIRDAS ŠILBAJORIS

7

Mūsų laimei, paveikslai jau buvo grįžę iš parodos Japonijoj ir sukabinti savo vietose. Nuodugniai apžiūrėjome Čiurlionio šedevrus ir pasiklausėme vadovės turbūt kas dieną kartojamų aiškinimų.

Neiškentėjom, neapžiūrėję ir dail. A. Žmuidzinavičiaus įkurto Velnių muziejaus. Ten radom šimtus įvairaus dydžio ir įvairiausio pavidalo medinių, metalinių, molinių, medžiaginių ir stiklinių velnių ir velniukų. Daugiausia jų surinkta Lietuvoj, bet, atrodo, kad ir kituose kraštuose velniai populiarūs.

Prisižiūrėję velnių, kažkokios pagundos vedami nusipirkom bananų (!), po to "Pingvin" ledų ir ėjom laimingi saulėta Laisvės Alėja. Tomas parodė naujai išleistus popierinius banknotus, kuriais išmokamos algos, nes trūksta rublių. Atrodo, kad lietuviškų pinigų evoliucija pamažu eina į priekį.

Paskutinės dienos Kaune

Pailsėję, vakare buvau pakviestas "paskutinei vakarienei" pas brolienės gimines. Čia turėjau progos atkimšti Alytaus šampaną ir kartu pasivaišinti. O brolis Rimvydas tuo metu kažkur Rygoj su literatais vaišinosi. Turiu pasakyti, kad visi Lietuvoj sutikti žmonės buvo labai malonūs, draugiški ir vaišingi. Visi verčiasi kaip išmano, yra darbštūs, lankstūs ir išradingi.

Paskutinę dieną Kaune pradėjome pusryčiais pas pusseserę Aldoną, susėdus prie stalo visai jos šeimynai. Mėla buvo ir jauku pas juos viešėti, ir tik stebiuosi, kiek jiems reikėjo kantrybės, kai aš maišiausi ir trukdžiau jų gyvenimą.

Su šypsenom ir ašarom atsisveikinom ir sėdau į mašiną, kuri mane ir brolienę nuvežė į Vilnių. Rimvydas, tas mūsų profesorius, pasiliko Kaune, nes buvo įsipareigojęs skaityti dar keletą paskaitų Kauno ir Vilniaus universitetuose. Vilniaus aerouoste muitinės valdininkė tik mandagiai paklausė, ar nesivežu kokių vertingų meno kūrinių ir didesnio kiekio gintarų.

Savotiškai įdomus buvo keleivių bagažo pakrovimas. Prie lėktuvo lauke surikiavo visus lagaminus ir kiekvienas turėjome parodyti katras kieno. Šitaip užtikrinama, kad visi daiktai patektų į lėktuvą.

Iki pasimatymo!

Pakilę į viršų, atsisveikinom su Vilniaus panorama ir netrukus nusileidom Kopenhagoje. Tenai sustojom pernakvoti ne taip jau ištaigingam viešbutyje, bet prieš tai bandėm apžiūrėti "Tivoli" parką. Radom prie įėjimo ilgas eiles ir triukšmingai siaučiantį danų jaunimą su alaus bonkutėm rankose. Nusprendėm į parką neiti ir mintyse palyginom šiuos vaizdus su ramiu gyvenimu Lietuvoj.

Kitą dieną kelionė per Atlantą buvo be nuotykių. Turėdamas laiko, pergalvojau savo turiningą apsilankymą Lietuvoje ir palyginau su 1991 m. kelionės nuotaikom. Džiaugiausi, neberadęs Leninų ir kitokių svetimos valstybės "herojų" statulų ir pamatęs sugrįžusius lietuvių tautos paminklus, lietuviškus gatvių vardus ir sparčiai augančią vidaus ir užsienio rinkos prekybą.

Per abu savo apsilankymus mačiau daug Lietuvos — daug daugiau, negu savo jaunystėje. Į politiką nesikišau, su svarbiais asmenimis alkūnėmis nesitryniau, keliavau ir draugavau su eiliniais žmonėmis ir jutau jų nuotaikas bei gyvenimo pulsą. Nepaisant trūkumų ir nepatogumų, galvojau, kad mielai vėl į Lietuvą sugrįžčiau ilgėliau ten pabuvoti ir pajusti, pažinti bei suprasti tautos pergyventas nuoskaudas ir ateities troškimus.

(Pabaiga)

LIETUVOS DIENORAŠČIO SKEVELDROS

1992 m. vasarą Lietuvoje lankėsi daug lietuvių. Tarp jų buvo ir žurnalistas, nuolatinis "Darbininko" bendradarbis Alfonsas Nakas. Jis ten viešėjo su žmona ir dukra. Sugrįžęs namo, jis paruošė tos kelionės dienoraščio fragmentų, pavadindamas juos "skeveldromis", kurių keletą ir mums atsiuntė. Jas pradedame spausdinti sekančiose laidose.

Saulėtą dieną Laisvės Alėjoje. 1992 m. gegužės mėn.

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

(atkelta iš 3 psl.)

laimingo, bet nelengvo tremtinio gyvenimo jubiliejų ir... žmoniją iškankinusios komunistinės hidros dvėsimą.

P. S.

Nuo "Stalbų" iki "Terapijos skyriaus" — tai labai glaustai aprašytas mano dvejų metų gyvenimo laikotarpis. Aš jį pavadinčiau "ligos evoliucija prieš penicilino atsiradimą".

Savo kulminaciją mano liga pasiekia laimingame sutapime, kai Jakutskas gauna pirmuosius Penicilino flakonus ir Verutė atsitiktinai sužino apie lietuvį, gulintį terapijos skyriuje. Taip pat daug reiškė tai, kad visiškai sutapo mano bakterijų štamai su pirmuoju Penicilinu, kuris, be abejo, negalėjo dar turėti plataus veikimo diapazono.

Amerikoniškos statinės, iš kurių pilstėm benziną, buvo 170 litrų talpos. Nesinori leistis į šiurpų skaičių verpetą, tačiau vien žiūrint iš medicininio taško, pagalvoji, kaip žmogaus plautis per dvejus metus galėjo išskirti tokį astronomišką kiekį pūlių?! Pusantros amerikoniškos statinės — ne juokas! Netekto kraujo ir jo regeneravimo taip pat negalima išleisti iš galvos.

Liaudyje sakoma "jis gimęs po laiminga žvaigžde". Jos niekas nėra matęs, bet Ji tikrai yra!

Kaunas, 1991 metai

Vytautas Čarneckis, buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras, vėliau Lietuvos atstovas Washingtone, Londone ir Romoje, su žmona Eleonora ir vaikais: Liučija, Vytautu, Algirdu ir dvynukais Petru ir Povilu.

Vaizdas iš Jakutsko vieną rytą... Kitame šios gatvės kampe 1956 m. gyveno tremtiniai, tarp kurių buvo Eleonora Čarneckienė su savo vaikais.

Šios nuotraukos kitoje pusėje Algirdas Čarneckis užrašė: Čia mūsų brangi Mamutė su savo penkiais "vaikais".

PRISIMINIMŲ PIRMĄJĮ PLUOŠTĄ BAIGIANT

Algirdo Čarneckio prisiminimų dalis, "Darbininke" pavadinta "Dienos už poliarinio rato", pradėta spausdinti 1992 m. rugsėjo 11 d. Šioje laikraščio laidoje ji baigiama.

Autorius aprašė savo ir savo šeimyniečių gyvenimą prie Laptevų jūros, Bykovo Rago iškyšulyje. Ten 1943 m. pateko buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro Vytauto Čarneckio šeima, 1941 m. birželio 14 d. bolševikų išvežta iš Lietuvos. Tėvas buvo atskirtas nuo šeimos ir sušaudytas 1942 m. spalio 17 d. Motina Eleonora su penkiais mažais vaikais dar metus praleido Altajaus krašte, kol tapo perkelta į Bykovo Rago iškyšulį, kur buvo ir daugiau lietuvių tremtinių.

Prisiminimų autorius yra vyriausiasis Čarneckių sūnus. Dar buvo kiti jo broliai: Vytautas ir dvynukai Petras ir Povilas, ir sesuo Liučija.

Šiuo metu Algirdas su žmona gyvena Kaune, o motina su dukra Liučija — Vilniuje. Neteko girdėti, koks dvynukų Petro ir Povilo likimas, apie kurį bus galima patirti vėliau, kai Algirdas pratęs savo prisiminimus iš dienų, praleistų už poliarinio rato ir vėliau, iš tremties sugrįžus į Lietuvą.

Buvus dideliam skaitytojų susidomėjimui, "Darbininko" redaktorius telefonu kalbėjosi su Algirdu Čarneckiu Kaune ir gavo autoriaus pažadą, kad jis atsiųs ir daugiau savo raštų.

Tad pirmasis autoriaus prisiminimų pluoštas baigiamas kartu su nuotraukomis, vaizduojančiomis įvairiais laikotarpiais tuos asmenis, kuriuos autorius aprašė, savo pergyvenimus supindamas su jų.

ASF TEATRUOSE — AMERIKIEČIŲ KLASIKA

ALFONSAS NAKAS

Alabama Shakespeare Festival (ASF) 1992-1993 sezoną pradėjo ne Šekspyro veikalais, o amerikiečių autorių. Su Šekspyru pasirodys ateinantį pavasarį ir vasarą.

Ankstesniam reportaže aprašiau įspūdžius prieškalėdinio pastatymo, miuziklo "Big River", kurio libretui panaudota Mark Twain kūryba. ASF aplankę sausio 23 d., gėrėjomės dviem amerikiečių klasikos deimančiukais: Thornton Wilder "Mūsų miestelis" (Our Town) ir Lorraine Hansberry "Razina saulėje" (A. Raisin in the Sun). Pirmasis veikalas pastatytas didžiajame Festivalio teatre, antrasis — Octagone. Abiejų spektakliai prasidėjo sausio pradžioj. "Miestelis" iš repertuaro dings vasario 7 d., o "Razina" užsibus iki vasario 21 d.

"Mūsų miestelis"

Jau dabar velionis, Wilder jį sukūrė prieš II Pas. karą. Pažymėtas Pulizerio premija, veikalas nuolat vaidinamas ne tik Amerikoje, bet ir kitur, įskaitant Lietuvą. Jį 1991 m. mačiau Kanados Stratfordo festivalyje, 1992 m. Vilniuje (statė Kauno teatro grupė) ir štai — ASF. Veikiama New Hampshire valstijos mažame miesteliukyje, 1901-1913 metais.

Pirmo veiksmo pagrindinė tema — gyvenimo kasdienybė, antro — meilė ir vedybos, trečio — mirtis, kapinės, amžinybė. Veikalo struktūroje yra keletas neįprastų elementų: nuo pradžios iki galo žiūrovą "už nosies veda" pagrindinis veikėjas, pavadintas režisieriumi (Stage manager); I ir II veiksmuose visokie darbai atliekami pantomima, bet su kalbos ir kitokiais garsais (pvz. metamas įsivaizduotas laikraštis garsiai atsitrenkia į įsivaizduotos verandos laiptą; III veiksme, kapinėse, užuot paminklų, matome sėdinčius, ir pokalbiuose dalyvaujančius mirusiuosius. Pirmuose veiksmuose daug humoro, paskutiniame žiūrovų akis temdo ašaros. Veikalas, kokių reta.

Režisieriaus vaidmenį gerai atliko William Cain. Toks prastai apsirengęs provincijos žmogelis, nors "viską žinantis", bet ne arogantas, daugelį aktorių prakalbinąs, nė vieno neužgožiąs. Amy Love (Emily Webb vaidmeny) labai jausmingai perteikė mergaitės nuotaiką prieš santuoką, o po mirties — veržimąsi grįžti į šį pasaulį. Mark Dold, vaidinęs Emilijos vaikystės draugą, paskui vyrą George Gibbs, paliko doro, naivaus jaunuolio įspūdį. Michele Marsh (Mrs. Gibbs) ir ypač Suzanne Irving (Mrs. Webb) stebino puikia pantomima, betriūsdamos kas savo virtuvėse prie maisto ruošimo, kas savo šeimos valgydinimo, kiemeliuose užsiėmimu su daržovėmis. Nepamirškime, kad namai, virtuvės, daržovių lysvės, gėlynai, miestelio gatvės, bažnyčios ir kapinės — viskas buvo tuštutėlė scenos erdvė, žiūrovui Režisieriaus žodžiais nusakyta, aktorių pantomima suvaidinta.

Po spektaklio tūkstantis žiūrovų ilgai plojome sustoję. Kadangi spektaklis buvo dieninis, pagal ASF tradiciją teatro entuziastai pasiliko dešimties minučių pokalbiui su pora aktorių. Šį kartą pokalbyje dalyvavo Suzanne Irwing ir Richard Farrell (Mr. Webb).

William Cain režisieriaus rolėje, 1993 m. Alabama Shakespeare festivalyje, Thornton Wilder "Our Town" pastatyme. Scarsbrook/AST nuotr.

"Razina saulėje"

Drama, prieš beveik 40-metį sukurta Chicagoje gimusios juodaodės dramaturgės ir beletristės Lorraine Hansberry. Buvo laikai, kai mes, dypukai šiame krašte kūrėmės, o negrų judėjimas už lygias teises buvo tik prasidėjęs. Nuo jos veikalo kratėsi visi teatrai. Surinkus jau garsėjančias asmenybes filmų ir muzikos pasauly pirmam spektakliui, 1959 m. kovo 11 d. veikalas pastatytas New Yorko Ethel Barrymore teatre. Įvyko stebuklas! Iškart publikos ir kritikų įvertintas, apdovanotas prestižiniu Best Play Award žymeniu (ji pirmoji tokiu žymeniu apdovanota moteris, dargi pirmoji negrė). Atsivėrė platūs vartai į Amerikos ir pasaulio scenas, sukurtas filmas.

Siužetas, pagrinde, nesudėtingas. Pietinės Chicagos negrų gete gyvenanti šeima svajoja pagerinti savo buitį, kai gaus neseniai mirusio vyro-tėvo dešimties tūkstančių dolerių gyvybės apdraudą. Kiekvieno svajonės skirtingos: motina ir marti nori iš nuomojamo buto ir geto išsiveržti, duktė baigti medicinos studijas, sūnus įsigyti alkoholinių gėrimų parduotuvę ir greitai pralobti. Trečdalį pinigų panaudojusi namo baltųjų kvartale užpirkimui, likusius, labai spaudžiama, motina, atiduoda į sūnaus rankas. Pinigai dingsta negro partnerio — sukčiaus naguose. Nors baltųjų atstovai gąsdinami ir raginami namo atsisakyti, pasiryžta į užpirktą namą keltis.

Pinigai įtampai didinti mums šiek tiek primena Keturakio "Amerika pirty" komediją. Tik čia ne Lietuvos kaimas, o Chicagos getas. Daug šmaikščių dialogų. Daug tamsaus humoro, verto karčios šypsenos, bet ne kvatojimo. O dalis publikos, ypač gausi juodoji, žvengė ir žvengė, net tragiškiausiose situacijose.

Dešimt aktorių iš dvylikos buvo raiškūs, įdomūs, labai originalūs Walter Lee Younger (vaidina Marcus Naylor) nelaimingas, neurotiškas, kankinamas idėjos kuo greičiau pralobti. Jo žmona Ruth Younger (Angela Sargeant) rami realistė, prilaikanti vyro pusiausvyrą. Walterio sesuo Beneatha Younger (Moné Walton) temperamentinga studentė — liberalė, neigianti Dievą, aukštinantį žmogų, besižavinti Afrikos negrų kultūra (spėju, kad ji turi dramos autorės bruožų). Šeimos ašis Lena (Mama) Younger (Phyllis Applegate) — religinga, principinga moteris. Labai įdomus, didelis optimistas ir idealistas, studentas iš Afrikos Joseph Asagai (Patrick Rameau). Paminiu pačius centrinius, palikusius didžiausią įspūdį. Šie, ir visi kiti — juodieji.

Vienintelis baltas aktorius, tai baltųjų rajono interesų gynėjas Karl Lindner (jį nepaprastai gerai suvaidino Steven David Martin!). Scenos su juo, ypač pirmoji, mums, baltiesiems žiūrovams, buvo labai nejaukios. Nebuvo plūdimųsi, keiksmų, užgauliojimų rasiniais epitetais. Priešingai! Susitikęs su Younger šeima, Karl Lindner su užuojauta, kuo mandagiausiai ir įtikinamiausiai įrodinėjo, kad jie tarp baltųjų neturės ramybės, siūlė apsigalvoti, siūlė pinigus namui atpirkti. Baltasis žiūrovas beveik sutikai su Lindnerio įrodinėjimais, bet kartu gailėjaisi šios šeimos ir visų geto gyventojų.

Scenovaizdis realistinis iki smulkmenų, su 1950-jų virtuvės bei salono daiktais. Ano dešimtmečio ir kostiumai. Stebino baldų ir drabužių panašumas į mūsų buitinius daiktus, Amerikoje kūrimosi metais. Pasirodo, tarp juodo ir balto žmogaus nebūta jau tokio didelio skirtumo...

Šį spektaklį publika irgi palydėjo atsistojimu, aktoriams dar karščiau ir ilgiau, negu po pirmojo, plodama.

"A Raisin in the Sun" pastatyme (Alabama Shakespeare Festival) Moné Walton, Angela Sargeant ir Phyllis Applegate. Scarsbrook/ASF nuotr.

KONSERVATORIJA PRAŠO AUKŲ

1993 m. vasario 7 d. Kauno Konservatorijai sukako 60 metų. 1949 m. Vilniaus ir Kauno konservatorijos buvo sujungtos, ir tik po 40-ies metų pertraukos muzikinės visuomenės pageidavimu atkuriama Konservatorija, kol kas vadinama Lietuvos muzikos akademijos Kauno fakultetu. Seimui patvirtinus akademijos statutą, turėsim autonominį aukštosios mokyklos statusą.

Per trumpą laikotarpį Kauno konservatorija paruošė daug aukštos kvalifikacijos menininkų-profesionalų, kurie įnešė didelį indėlį į Lietuvos muzikinį gyvenimą. Konservatorijoje dirbo žymūs muzikai ir pedagogai: J. Tallat-Kelpša, J. Gruodis, M. Bukša, A. Kačanauskas, N. Martinonis, K. V. Banaitis, V. Jakubėnas, V. Bacevičius ir kt.

Šiuo metu fakultete mokosi keturių kursų studentai. 1993 m. jų skaičius padidės apie 30%, augs stipendijų ir atlyginimų sumos.

Sunki Lietuvos finansinė padėtis skaudžiai atsiliepia ir mums. Šiemet turėsime tik du trečdalius metams skirtų lėšų, tad 1993-ieji bus itin sunkūs ir atsakingi.

Vasario 19, 20, 21 dienomis koncertais, moksline konferencija ir kitais renginiais minėsime Kauno konservatorijos 60-metį. Būtinos papildomos lėšos.

Mūsų pastatas apšildomas anglimis, kurių trūksta, o pinigų nėra. Neturime bendrabučio, stoka auditorijų, jau antri metai dėl didžiulio kainų kilimo negalime nusipirkti taip reikalingų fortepijonų, pianinų, orkestrinių instrumentų ir kito inventoriaus. Tačiau tikimės išsilaikyti, pilnai atkurti konservatoriją, kuri pasitarnaus ne tik miesto, bet ir Lietuvos muzikinės kultūros augimui.

Prašome pagal galimybę paremti mus bet kokia forma, o mes stengsimės pateisinti garbingas Kauno konservatorijos tradicijas. Mūsų adresas: V. Čepinskio 5, 3018 Kaunas, Lithuania. Tel. ir fax 70127/295411.

Jeigu paremsite, praneškite savo adresą.

Mūsų sąskaita atidaryta šiame banke: Manufacturers' National Bank of Detroit, address: International Banking Department, European Group, P. O. Box 659, Detroit, Michigan 48231, USD Account 5000-305523/33021, SWFT: MNBD US 33, TEL: (313) 222-3126, FAX: (313) 222-7421, TLX: 164 366 MBB INTL DET, 235 796 MNB INTL DET, Contact Person Mrs. Blaire H. Miller.

Iš anksto dėkojame studentų ir pedagogų vardu: Kauno fakulteto dekanas su pagarba ir dėkingumu,

doc. Ramutis Čepinskas

ŠARŪNAS MARČIULIONIS SUSITINKA SU NEWYORKIEČIAIS

Vasario 3 d. New Yorkas gyveno šūkiu "Lithuania-mania hits Manhattan". Jis buvo reklaminiuose lapeliuose, skelbusiuose, kad tą dieną populiarioje sporto užeigoje, Mickey Mantle's restorane, prie Centrinio parko, Manhattano centre, Šarūnas Marčiulionis, Lietuvos Olimpinės krepšinio komandos žvaigždė ir amerikiečių profesionalų komandos Golden State Warriors krepšininkas, susitiks su New Yorko lietuviais. Buvo nustatytas laikas — pietų metu nuo 12 iki 2 val. ir vakare nuo 7:30 iki 11 val.

Dienos metu restoraną aplankė ir pasimatė su Šarūnu per 40 lietuvių, daugiausia dirbančių Manhattane ir ištrūkusių iš darbo pietums. Matėsi ir keletas amerikiečių žurnalistų, kurie turėjo pasikalbėjimus su Šarūnu.

Vakare buvo spūstis. Sugužėjo ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybių, kad nei restorane, nei prie baro nebuvo vietos nei kur atsisėsti ir troškulį numalšinti. Sunku buvo pajudėti, taip pat prieiti prie Šarūno, su juo pasikalbėti, nusifotografuoti arba gauti iš jo autografą.

Šis susitikimas turėjo tikslą sutelkti pinigų Lietuvos našlaičiams. Todėl buvo daug suvenyrų, ypač susijusių su lietuvių krepšininkų dalyvavimu Barcelonos olimpiadoje. Čia buvo galima įsigyti Lietuvos Olimpinės krepšinio komandos nuotraukų, olimpinių ženklelių su Lietuvos trispalve, uniformų, o svarbiausia tai tų pagarsėjusių marškinėlių, kuriais krepšininkai buvo pasipuošę 92-sios Olimpiados rungtynėse ir užbaigtuvėse. Taip pat buvo ir įvairių Šarūno plakatų. Didžiausio dėmesio sulaukė tie ryškūs Lietuvos vėliavos spalvų, taip vadinami "Grateful Dead/Lithuanian", marškinėliai, ir jų buvo daug parduota.

Tais marškinėliais buvo pasipuošęs ir visas restorano personalas. Smagu buvo matyti, kad jais buvo aprengti ir juodaodžiai patarnautojai. Tai buvo labai gera reklama.

Suvenyrų kainos buvo aukštokos. Pavyzdžiui, ženkliukai, taip pat ir nuotraukos, po 4 dolerius, marškinėliai — po 20, plakatai po 10, o batai su autografu, kurie tik vieną kartą buvo dėvėti, buvo siūlomi net už 200 dolerių. Neteko pastebėti, kad kas nors būtų susigundęs juos nupirkti.

Teko pasikalbėti ir su Šarūnu. Tai nepaprastai malonus ir kuklus žmogus. Papasakojo jis apie savo pastangas sutelkti kuo daugiau lėšų Lietuvos našlaičiams. Jis tikisi, kad vien už marškinėlius gal pavyks sutelkti iki pusės milijono dolerių. Skundėsi, kad esąs labai užimtas, to laiko labai maža, krepšinio žaidynėms reikia nuolat keliauti po visą Ameriką iš vieno miesto į kitą. Pajamos geros, ir amerikiečių tarpe jis gan populiarus. Užklaustas apie savo vakarietiško stiliaus viešbutį, kurį jis pastatė Vilniuje netoli Sporto Rūmų, atsakė, kad jis esąs juo patenkintas. Viešbučio klientūrą sudaro didžiumoje užsienio biznieriai.

Teko persimesti keliais žodžiais ir su Don Nelson, Golden State Warriors vyriausiu treneriu bei generaliniu menadžeriu. Jis jau šiek tiek pramokęs lietuviškai, Žinoma, ta jo kalba remiasi keliais žodžiais, bet tarsena gera. Dabar jis daugiausia dirbo siūlydamas suvenyrus.

Taip pat teko susitikti ir su Martin Leffer, sukūrusiu ir gaminančiu tuos garsiuosius marškinėlius. Leffer pasisakė, kad jo proseneliai yra kilę iš Lietuvos. Jis turi savo įmonę — Not Fade Away Graphics Company — Kingston, NY. Turėdamas sentimentų Lietuvai, dar prieš Barcelonos olimpiadą, jis sukūrė tuos marškinėlius ir padovanojo Lietuvos krepšinio komandai. Niekad nesitikėjęs, kad šie marškinėliai susilauktų tokio pasaulinio dėmesio. Jų pareikalavimas buvo toks didelis, kad reikėjo dirbti ir dabar dirbama kasdien 24 valandas. Užsakymai ateina iš visų pasaulio šalių. Per tris mėnesius buvo pagaminta ir parduota 80,000 marškinėlių. Jis taip pat savo biuletenyje skelbia, kad jau yra sutelkta 300,000 dolerių Lietuvos vaikų našlaičių fondui. Jis džiaugėsi, kad bent taip galįs padėti atsikuriančiai Lietuvai.

Tuo tarpu Šarūnas Marčiulionis, kurio dėka Lietuvos krepšininkai galėjo dalyvauti olimpinėse žaidynėse Barcelonoje ir ten išsikovoti bronzos medalį, užklaustas, kaip dėl dalyvavimo 1996 m. 93-oje olimpiadoje Atlanta mieste, atsakė, kad reiksią padėti, bet dar esą laiko.

O kad būtų daugiau tokių šarūnų marčiulionių!...

Kęstutis K. Miklas

Krepšininkas Šarūnas Marčiulionis vasario 3 d. susitiko su New Yorko lietuviais Mickey Mantle's restorane Manhattane. Viduryje Šarūnas su Lietuvos gen. konsulu New Yorke Linu Kučinsku. Algio Jankausko nuotr.

Krepšinio žvaigždė Šarūnas Marčiulionis autografuoja Lietuvos olimpinės krepšinio komandos nuotrauką vasario 3 d. Manhattane Kęstučiui Miklui, LB NY apygardos pirmininkui. Vytauto Radzivano nuotr.

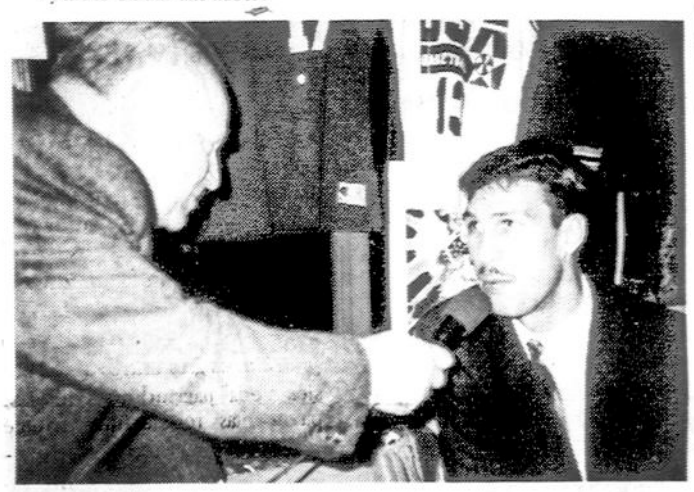

Laisvės Žiburio radijo vedėjas Romas Kezys pokalbyje su krepšinio žvaigžde Šarūnu Marčiulioniu vasario 3 d. Manhattane. Daivos Kezienės nuotr.

IŠ VISUR

— **Algirdas Brazauskas**, dar prieš Lietuvos Respublikos prezidento rinkimus, kaip l. e. prezidento pareigas, paskelbė "Lietuvos valstybės atkūrimo ir Nepriklausomybės 75-ųjų metinių proga apdovanoju Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu šios Lietuvos valstybei, jos kultūrai, menui ir mokslui nusipelniusius asmenis: Bernardą Brazdžionį, Vytautą Kazį Jonyną, Joną Kubilių, Justiną Marcinkevičių, Ričardą Mikutavičių".

— **Lietuva sausio 19 d.** tapo pirmąja Rytų Europos šalimi, su kuria Lenkijos ryšių ministerija pasirašė sutartį dėl bendradarbiavimo pašto ir telekomunikacijų srityje.

— **Kaune sausio 27 d.** Vytauto Didžiojo universiteto Senatas pravedė rektoriaus ir kitų pareigūnų rinkimus. Užsienyje gyveną Senato nariai balsus atsiuntė paštu. Nauju universiteto rektoriumi išrinktas prof. Bronius Vaškelis iš Chicagos. Senato pirmininku — prof. Aleksandras Vanagas. Senato pirmininko pavaduotoja, atstovaujančia Senato nariams užsienyje, prof. Viktorija Skrupskelytė. Naujasis rektorius bus įvesdintas birželio 11 d.

— **Solistė Giedrė Kaukaitė ir pianistė Gražina Ručytė-Landsbergienė** atliks koncertinę programą vasario 28 d. Chicagos Jaunimo Centre. Koncertą rengia "Draugo" vajaus komitetas.

— **Hartfordo skautų-čių rengiama Kaziuko mugė** įvyks kovo 7 d. Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje. Pradžia 9 val. ryto. Čia rasite lietuviškų knygų, kimštų žaislų, lėlių, įvairiausių gintaro dirbinių, marškinėlių, puikiausių audinių iš Lietuvos, meniškų medžio drožinių. Veiks velykinių margučių marginimas, loterija, skautų-čių stalai. Apžiūrėjus ir apsipirkus — lietuviški pietūs: namuose gamintos dešros, kopūstai, kugelis. Kava ir pyragai visą laiką.

— **"Skautų aido"** 70 metų sukakties minėjimą Chicagos Jaunimo Centre balandžio 25 d. rengia Chicagos skautininkų-ių Ramovė.

— **Toronte birželio mėnesį** vyks tarptautinis chorų festivalis. Jau numatyta, kad miesto salėse, bažnyčiose ir aikštėse vyks apie 70 koncertų. Juose programą atliks per 4,500 chorų iš įvairių kraštų. Programų atlikėjų tarpe minimas ir "Volungės" choras.

— **Š. Amerikos 1993 m. lietuvių vyrų** senjorų ir veteranų krepšinio pirmenybės vyks vasario 27-28 dienomis Cleveland, OH. Vykdo Clevelando LSK Žaibas.

— **Mokytoja Kalnikienė** su savo vyru Kazimieru, iš Šilalės apylinkės, nori surasti savo giminaičius, išvykusius į Ameriką dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą: Joną, Juozapą, Petrą Meinartus (Meinartas, Meinartai). Jie gyveno Chicagoje. Taip pat ir Oną Kalnikatę-Vidutienę, turėjusią keturias dukteris. Jos brolis Kazys Kalnikas grįžo iš Amerikos 1931 m. Patys ieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi pranešti adresu: Rev. Prof. A. Rubšys, Manhattan College, Bronx, NY 10471.

TALKININKAI LIETUVOS ŠVIETIMUI

Nusiteikę keistis ir kūrybiškai dirbti, pabiro po Lietuvos mokyklas APPLE vasaros 1992 m. renginių dalyviai. Jie yra akumuliavę savyje naujų idėjų ir sumanymų, suvokę geriau mokyklos pertvarkos esmę. Tam labai pasitarnavo lektoriai iš JAV ir Kanados, sugebėję įtaigiai atskleisti demokratinius švietimo organizavimo principus, padėję išsiaiškinti svarbiausius šiuolaikinės mokyklos kūrimo tikslus ir uždavinius, aptarę galimus pavojus ir klystkelius.

O praėjusią vasarą APPLE organizuotuose renginiuose Vilniuje, Šiauliuose ir Klaipėdoje dalyvavo 908 pedagogai. Ypač gausios buvo švietimo vadybos, konsultavimo ir psichologijos, ikimokyklinio amžiaus ir pradinių klasių vaikų psichologijos bei ugdymo metodikos, muzikos mokymo metodikos, anglų kalbos intensyvaus mokymosi grupės. Naudingi buvo užsiėmimai ypatingosios pedagogikos, paauglių mokymo metodikos ir psichologijos, socialinių mokslų, kurčiųjų mokymo, anglų ir prancūzų kalbų mokymo metodikos grupėse.

Susidarė net sunkumų organizatoriams Lietuvos mokytojų kvalifikacijos institute patenkinant visų norą dalyvauti APPLE kursuose ir seminaruose. Teko dalyvių skaičių riboti. Pirmenybė buvo teikiama vienos mokyklos keletui pedagogų, jeigu jie kursuose dalyvavo kartu su savo bent vienu vadovu. To tikslas, kad po kursų vertingos inovacijos būtų taikomos mokyklose, idėjos bendraminčiai būtų draugė, puoselėtų ir plėtotų jas.

Šios vasaros kursams APPLE lektoriai, vadovaujami generalinės direktorės Vaivos Vėbraitės-Gustienės, kruopščiai ir gerai pasirengė. Iš anksto, dar praeitų mokslo metų žiemą ir pavasarį, tyrė Lietuvoje mokytojų poreikius, tarėsi. Dr. Paul Slayton, o taip pat Jūratė Krokytė-Stirbienė buvo susitikę su būsimais kursų dalyviais, išklausė jų pageidavimų, pasiūlymų.

APPLE vasaros '92 kursuose dėstė 73 lektoriai. Visi jie prisidėjo prie renginių sėkmės — sukūrė nuostabią dalyvių tarpusavio bendravimo atmosferą, sudarė darbingą, kūrybai skatinančią nuotaiką, užsidegimą dirbti naujai. Lektoriai atsivežė daug vertingos mokslinės ir metodinės medžiagos pavyzdžių. Dalį vadovėlių, paskaitų tezių, įvairių schemų padovanojo mokytojams, o kita gausia medžiaga kursų dalyviai galėjo naudotis organizuotoje literatūros skaitykloje, multiplikuoti ją. Dabar jos pagrindu Lietuvos mokytojų kvalifikacijos institute įkurtas APPLE organizacijos centras — metodinis kabinetas, kuriame paliktoji medžiaga su susidomėjimu studijuojama.

Vaiva Vėbraitė, mokytojams skirtų APPLE kursų direktorė, 1992 m. gruodžio mėn. pabaigoje vėl lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo mokytojų kvalifikacijos institute įvykusiame APPLE draugijos centro atidaryme. Algimanto Žižiūno nuotr.

Ypač malonu buvo pedagogams dar kartą susitikti su APPLE vasaros '91 renginių lektoriais: Dr. Susan Anderson, Vida Lanys-Anton, Violeta Gedgaudiene, Gita Kupčinskiene, James Lane, dr. Laura Mačiuikaite, Virga Jelionyte-Mohsini, Regina Petrauskiene, Carol Sperry, dr. Aldona Mogenyte-Walker, Julium Veblaičiu ir kitais.

Įsimintinos ir naujos pažintys su vadybos specialistais dr. Maxine Adlesflugel, dr. Edward Jakubausku, dr. Joseph Kalla-Kalesinsku, muzikais dr. Roger Folstrom, Emilija Sakadolskiene, ypatingosios ir specialiosios pedagogikos specialistais dr. Karl Janowitz, Mary Ann La Bue, kalbų dėstytojais Charlotte Adomaitis, Gaile Skučiene, Diana Vytell ir daugeliu kitų bičiulių Amerikoje. Visiems jiems nuoširdus ačiū už talką Lietuvai! APPLE renginių Lietuvos pedagogai nekantriai laukia ir 1993 metų vasaros.

Kazimieras Pulmonas

NEW BRITAIN, CT

Gintaro klubo veikla

Čia veikia Gintaro klubas — Amber Club. Jo būstinė yra 90 John St. Klube padaryta įvairių pakeitimų. Birželio mėn. balsavome, ar į klubą priimti moteris. Iki šiol prie klubo priklausė tik vyrai. Reikėjo pakeisti konstituciją.

Rugsėjo 10 dienos susirinkime į klubą buvo priimtos kelios moterys. Lapkričio 12 d. Helen Nappi-Guzauskaitė buvo išrinkta iždo globėja 1993-1995 metų laikotarpiui. Tą patį vakarą išrinkome naują pirmininką. Buvęs pirmininkas Terny Januska nebekandidatavo, nauju išrinktas Richard Sarkus. Nauju klubo valdybos nariu yra Albinas Kaupas — globėjas 1993 metams. Kiti valdybos nariai liko tie patys: vicepirmininkas Anthony Romerio, sekretorius Juozas Balčiūnas, iždininkas Jonas Valengavich, globėjų pirmininkas — Adomas Sadauskas 1992-1994 metų laikotarpiui.

Daug naujų narių priėmėm 1992 m., tikimės ir šiais metais priimti.

Lapkričio 17 d. buvo krepšinio rungtynės tarp Central Conn. universiteto ir Lietuvos "Statybos" komandų. "Statyba" laimėjo 95-78. Daug lietuvių iš New Britain vyko pažiūrėti rungtynių. Vėliau su sportininkais susitikome klube.

Kviečiame Connecticuto ir kitus lietuvius mus aplankyti. Visada ieškome naujų narių.

Juozas Balčiūnas

Duok Darbininką paskaityti tiems, kurie jo neprenumeruoja, paskui paragink užsisakyti.

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis įrėmintas lapelis. Prašome jį išsikirpti, užpildyti ir drauge su čekiu pasiųsti adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

☐ Prašau pratęsti prenumeratą 1993 metams $30.00
☐ Atsilyginu už 1992 metus $20.00
☐ Atsilyginu už 1991 metus $20.00

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

.....

Siunčiu už prenumeratą ..... $.....

Už kalendorių ..... $.....

Aukoju spaudai stiprinti ..... $.....

Viso $.....

ECONOMY AIRFARES TO LITHUANIA

New York - Vilnius $523 (round trip)

New York - Vilnius $453 (one way)

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707
Ask for Chris Dobrzynski

☞ NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ AUKOS
☞ GYDYTOJŲ NEATIDUMAS, NERŪPESTINGUMAS
☞ SKYRYBOS

KONSULTACIJA NEMOKAMAI
IRVING DAVID CHODOSH
ADVOKATAS
230 WEST 72 STREET, NYC
Galime su Jumis tartis namuose arba ligoninėje.
Skambinkite 24 valandas (212) 769-0777,
Brooklyne ir Queens (718) 336-2121.
-- *KALBAME LIETUVIŠKAI* --

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: **1-708-422-3000.** Darbo val.: **pirmad., antrad., ketvirtd. ir penktd. 9 v.r.—5 v. p.p. Trečd. 9 v.r.—7 v.v.**

Freedom-of-Choicers **NEVER**
Mention the Babies Who Die

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO
atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ
TEL. (718) 235-5272
355 Highland Boulevard
Brooklyn, NY 11207
IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.
1-800-775-SEND
IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121
© *atlanta* IMPORT EXPORT, 1992

George Belleci (k.) ir Wayne Nehwadowich svečiuojasi Lietuvoje. Laimio Brundzos nuotr.

PO SEPTYNERIŲ METŲ

Tokia antrašte pernai "Kauno laikas" pavadino rašinį apie dviejų jaunuolių iš New Yorko viešnagę Lietuvoje. Tai lietuvis Wayne Nehwadowich ir jo draugas George Belleci.

Po septynerių metų jie pernai vėl aplankė senai matytus draugus. Su redakcija pasidalino įspūdžiais.

1985 m. jie buvo atvykę pamatyti tą kraštą, apie kurį jiems teko tiek daug girdėti. Tačiau vaikinai prisipažįsta, kad nuotaika buvusi dusli — bet jie tam buvo pasiruošę. Ką norėt už geležinės uždangos? Niūrūs veidai, atsargūs žvilgsniai, baiminimasis bendrauti su užsieniečiais — ypač iš Amerikos.

Wayną su Lietuva supažindino jo motina Konstancija, trečios kartos lietuvė, veikli Lietuvos Vyčių 12 kuopos narė. Jam į talką atėjo jo draugas George.

Jiems sugrįžus iš Lietuvos, Amerikoje prasidėjo gyva veikla: demonstravimai Washingtone, parašų rinkimai, laiškų bei telegramų srovė pasipylė į Baltuosius Rūmus ir Kongresą. George ypatingai reiškėsi laiškų rašyme spaudai. Per faksą jų kopijos pasiekdavo ir "Darbininką".

1992 m. jaunuoliai vėl pasiryžo aplankyti Lietuvą. Tad apsikrovę gėrybėmis ("atrodėm kaip du asilai", juokavo George), su videokamera ant peties, jiedu iškeliavo.

Žinoma, vaizdas dabar buvo labai skirtingas nuo to, kurį matė prieš septynerius metus. Nors ir šalta kūnui, ("su paltais sėdim restorane"), bet dvasioje jautė šilumą. Problemų daug, tačiau žmonių veidai atviresni, dingo baimė ir įtarimas.

"George ir Wayne šio apsilankymo metu surado gausybę draugų — vieni iš jų "Kauno laiko" redakcijos nariai", baigia reporteris Valdas Sutkus.

-o-

Paklaustas, kokie jo tolimesni planai, George atsako: "Of course, campaigning for 'Lozoraitis for Lithuania.' "

Niekados nesitikėjau, kad taip viskas baigsis. Tada 1985 m. jaunuolis, lyg jaunas Placido Domingo, pasirodęs tarpduryje, prašė išversti jam laišką iš Lietuvos — "Those people need our help over there"!

Dalia Bulvičiūtė

CLEVELAND, OH

SPALVOTŲ SKAIDRIŲ MEISTRAS

Klevelandietis Gerardas Juškėnas pagrįstai galėtų save reklamuoti lietuvių fotografų tarpe. Nuo 1963 m. jis priklauso 1887 m. įsteigtam "Cleveland Photographic Society" klubui. 1968 m. jis įstojo į prestižinę tarptautinę "Photographic Society of Amerika" draugiją ir tuojau pat pradėjo dalyvauti spalvotų skaidrių varžybose.

Tos draugijos narys gauna vienos žvaigždės pažymėjimą, kai jo darbai priimti ir eksponuoti nustatytame tarptautinių parodų skaičiuje.

Iki šiol Juškėnui suteikti tokie pažymėjimai: bendrame spalvotų skaidrių skyriuje 4 žvaigždės, gamtos temų skyriuje 3 žvaigždės ir 1 žvaigždė kelionių vaizduose.

Draugijos aprobuotose tarptautinėse parodose konkurencija tarp dalyvių yra milžiniška. Fotografai iš viso pasaulio siunčia savo geriausius darbus, iš kurių į galerijų parodas patenka vos 10-20 procentų. Spalvotų skaidrių fotografijoje Juškėno pavardė randama tarptautinių parodų kataloguose. Jis tos meno srities meistras, kuriuo lietuviai gali didžiuotis.

K. Daugėla

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS:
BOOKS IN ENGLISH available at Darbininkas

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN by Dambriūnas, Schmalstieg & Klimas	$25.00
1 set of 4 cassettess to go with the book	$40.00
LITHUANIA 700 YEARS by Dr. Albertas Gerulis - nauja laida, su gražiu aplanku, 460 psl.	$25.00
ENGLISH - LITHUANIAN DICTIONARY	$15.00
LITHUANIAN - ENGLISH DICTIONARY	$15.00
LITHUANIANS IN AMERICA, by Antanas Kučas	$8.00
A PRIEST IN STUTTHOF (Human Experiences in the World of Subhuman) by Stasys Yla	$8.00
LITHUANIA MY HERITAGE, V. Vijeikis	$20.00
ENCYCLOPEDIA LITUANICA (6 Vols.) in English	$160.00
FIGHTERS FOR FREEDOM (Lithuanian Partisans Versus the USSR), by Juozas Daumantas	$10.00
MAP OF LITHUANIA (large size)	$12.00
ETERNAL DREAM, Selected poems by Leonardas Andriekus	$6.00
DR. ALEXANDER CURTIUS	$2.00
MIND AGAINST THE WALL (Essays on Lithuanian Culture Under Soviet Occupation, edited by Rimas Šilbajoris	$8.00
WE WILL CONQUER THE WORLD by Liudas Dovydėnas	$5.00
VYTAUTAS THE GREAT - GRAND DUKE OF LITHUANIA by Joseph B. Koncius	$4.00
LITHUANIAN FRATERNALISM: 75 Years of US Knights of Lithuania	$20.00
FIRE AND NIGHT, Five Baltic Plays edited by Alfreds Straumanis	$20.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES by Josephine J. Dauzvardis, 128 psl.	$7.00
SERVING LITHUANIA, J. K. Valiūnas, 288 psl.	$18.00
THE LIVING TESTAMENT OF FAITH AND COURAGE, Special edition of "Mary Save Us", 60 psl.	$12.00
MEMORANDUM, THE RESTORATION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE, Dr. D. Krivickas, 142 psl.	$5.00
AWAKENING LITHUANIA, Dr. J. J. Stukas, 191 psl.	$5.00
LITHUANIAN COOKERY, by Izabelė Sinkevičiūtė, more than 500 recipes, 328 pages	$15.00

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoj. Galima užsakyti skambinant telefonu **(718) 827-1351** arba rašant **Darbininko** administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nesiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

LIETUVA 1993

Grupinės kelionės:

Balandžio 5-20	Birželio 22 - liepos 7	Liepos 26 - rugpjūčio 10
Gegužės 3-18	Birželio 28 - liepos 13	Rugpjūčio 2-17
Gegužės 6-24	Birželio 29 - liepos 14	Rugpjūčio 3-18
Gegužės 17 - birželio 1	Liepos 5 - 20	Rugpjūčio 9-24
Gegužės 25 - birželio 9	Liepos 6 - 21	Rugpjūčio 23 - rugsėjo 7
Birželio 1-16	Liepos 12 - 27	Rugpjūčio 30 - rugsėjo 14
Birželio 14 - 29	Liepos 13 - 28	Rugpjūčio 31 - rugsėjo 13
Birželio 15-30	Liepos 19 - rugpjūčio 3	Rugsėjo 20 - spalio 6

☛ Galima keliauti su grupe arba pavieniui. Skrendant pavieniui galima keliauti bet kuriom dienom.
☛ Galima imti kelionę su pilnu aptarnavimu arba tik lėktuvo bilietą. Galima imti lėktuvo bilietą ir kelionę su daliniu aptarnavimu: pav. viešbučiai tik tam tikruose miestuose, arba kelionė be pietų ir pan.
☛ Viešbučiai šiuose Lietuvos miestuose: Vilnius, Kaunas, Panevėžys, Klaipėda, Palanga, Alytus, Marijampolė, Ukmergė, Anykščiai, Kėdainiai, Raseiniai, Jurbarkas, Druskininkai, Rokiškis.
☛ "Vyties" atstovai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos kreiptis į agentūrą:

VYTIS TRAVEL
2129 Knapp St., Brooklyn, NY 11229
Tel. 718-769-3300; 1-800-952-0119
FAX: 718-769-3302 Telex: 216 282

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami metinę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiui stiprinti, už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 25 dol.: Isabel Oksas, Los Angeles, CA.

Po 20 dol.: A. Dambriunas, Baverly Hills, CA; N. Alksninis, Los Angeles, CA; Monika Lembertas, Santa Monica, CA; P. Gaubys, Sunland, CA; A. ir D. Velicka, Watertown, CT; L. Bajorunas, Pompano Bch, FL; R. Nakoneczna, South Pasadena, FL; S. Eiva, Brockton, MA; A. Dargis, Flemington, NJ; Z. Zalys, La Grange, NY; Veronica Kazlauskis, New Hyde Park, NY; Irena Kilius, Valley Stream, NY; R. Vaicaitis, West Nyack, NY; Ona Dzetaveckas, Woodhaven, NY.

Po 15 dol.: J. Navasaitis, Phoenix, AZ; V. Valukas, New Haven, CT; J. Taoras, St. Petersburg Beach, FL; L. Virbickas, St. Petersburg Beach, FL; E. Bacanskas, Olney, MD; Sophie Aleksiejus, Valley Stream, NY; A. Kairys, New Providence, RI.

Po 12 dol.: Stanley Barkus, Howard Beach, NY; Milda Newman, Williamsville, NY.

Po 10 dol.: S. Dapkus, Toronto, Canada; Sofia G. Liubartas, Sun City, AZ; V. Dapsis, Glendale, CA; E. Sedgwick, Deep River, CT; A. V. Radzevicius, Norwalk, CT; A. Matulaitis, Westport, CT; D. Siemaska, Palm Harbor, FL; J. Kardokas, Baltimore, MD; G. Mikuzis, Baltimore, MD; K. Bacanskas, Dorchester, MA; Elena Santvaras, So. Boston, MA; K. C. Sestokas, Boston, MA; A. Brazenas, Royal Oak, MI; K. Kaspariunas, Elizabeth, NJ; V. ir A. Melinis, Matawan, NJ; V. Alekna, Ocean Gate, NJ; Genevieve Podgalsky, Watchung, NJ; V. Verselis, Kings Park, NY; P. Rasimas, Lindenburst, NY; Vita Simonaitis, Richmond Hill, NY; Br. A. Sutkus, Richmond Hill, NY; V. Maželis, Ridgewood, NY; E. Juzumas, Seaford, NY; R. Setikas, Thornwood, NY; O. Danisevičius, Woodhaven, NY; S. Malinauskas, Easton, PA.

Po 5 dol.: Poetės M. Aukštaitės Centras, Ontario, Canada; Brigita Petrutis, Chula Vista, CA; G. Žemaitaitis, Norwalk, CT; J. Janušaitis, Port Orange, FL; J. Gailiunas, Athol, MA; A. Griauzdė, Avon, MA; Dorchester, MA; E. Deputat, Lowell, MA; Ona Piesina, Westwood, MA; V. Čižauskas, Detroit, MI; V. Jankus, Delran, NJ; W. Shestak, Mountainside, NJ; H. Calitis, N. Brunswick, NJ; A. Fedronas, New Hyde Park, NY; A. Uselis, Ridgewood, NY; J. F. Angelaitis, Windsor, OH.

Po 2 dol.: F. Jakaitis, N. Miami, FL; H. Gineitis, St. Petersburg Beach, FL.

Kiekviena auka yra didele pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotoju dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

—

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

Dr. Jono Basanavičiaus kapas Vilniuje, Rasų kapinėse, lietuvių dažnai lankomas, bet ypač Vasario 16-osios ir Vėlinių šventėse. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

MIRĖ VIENAS ŽYMIŲJŲ JAV LIETUVIŲ KILMĖS SPORTININKŲ

1992 m. gruodžio 11 d. mirė ir gruodžio 15 d. South Bend mieste, Indianos valstijoje, palaidota viena didžiausių Amerikos lietuvių sporto įžymybių — Edvardas Kraučūnas, kuris amerikiečių tarpe buvo žinomas Krause pavarde, o pravardžiuojamas "Moose" vardu.

Velionis buvo gimęs 1913 m. vasario 2 d. (taigi netrukus būtų minėjęs savo 80-jį gimtadienį) garsiajame Chicagos skerdyklų rajone, kur buvo įsikūrę jo iš Lietuvos atvykę tėvai.

Edvardas pagarsėjo dar būdamas gimnazistu, lankydamas katalikų De LaSalle gimnaziją, kur užsirekomendavo net keturiose sporto šakose: futbole (amerikietiškojo stiliaus), krepšinyje, beisbole ir lengvojoje atletikoje. Futbole ir krepšinyje jis buvo patekęs į Chicagos miesto ir Illinois valstijos rinktines, o krepšinyje, lankydamas Notre Dame universitetą ir žaisdamas jo komandoje, trejus metus iš eilės buvo išrinktas į JAV studentų rinktinę.

Baigęs universitetą ir būdamas tik 21 metų,tapo paskirtas krepšinio treneriu į St. Mary kolegiją Minnesotos valstijoje. 1942 m. sugrįžo į Notre Dame universitetą ir čia buvo vyriausiuoju krepšinio treneriu. 1948 m. jis buvo pakviestas šio universiteto sporto direktoriaus pagelbininku, o sekančiais metais — direktoriumi. Šiose pareigose išbuvo iki pasitraukimo pensijon — 1980 metų.

Tada jis aktyviai važinėjo su paskaitomis, buvo ruošiami jam įvairūs pagerbimai, pasirodydavo radijo ir televizijos programose. Visą laiką buvo aktyvus, palyginti gana sveikas. Jis ir mirė nesirgęs — vakare atsigulė poilsio, o ryte rastas negyvas.

Kadangi gyveno tolėliau nuo lietuviškų centrų, tai su mūsų tautiečiais nedaug bendraudavo. Jį paskutinį kartą teko matyti 1990 m. lapkričio 20 d., kuomet Kauno "Žalgirio" krepšininkai Evanstone, prie Chicagos, rungtyniavo prieš Northwestern universiteto rinktinę. Jis tada trumpai pasveikino susirinkusiuosius ir pabendravo su svečiais.

Lietuvoje viešėjo tik vieną kartą — 1935 m., kada su Amerikos lietuvių sportininkų grupe buvo nuvykęs į Pasaulio lietuvių kongreso proga surengtas lietuvių sporto varžybas. Kartu važiavo Lietuvos krepšinio tėvu vadintas K. Savickas (jis mirė praėjusį pavasarį), B. Budrikas, E. Samaičiūtė, K. Sedvilas, A. Lauraitis, J. Knašas, J. Petrulaitis, P. Barskis, V. Janzaitis, M. Lukas.

Jo brolis — Feliksas Kriaučiūnas (Phil Krause) buvo Lietuvos krepšinio rinktinės, kuri 1937 ir 1939 m. laimėjo Europos krepšinio pirmenybes, narys ir kapitonas. Felikas mirė Chicagoje gerokai anksčiau.

Apie Edvardo Kraučūno mirtį plačiai rašė didieji Chicagos dienraščiai "Tribune" ir "Sun-Times", jį vadindami sporto legenda, kurios niekada nebus galima užmiršti. "Sun-Times" mini faktą, kad, jam atėjus į pirmąją futbolo treniruotę De La Salle gimnazijos treneris paklausė jo pavardės. Kuomet šis atsakęs "Krauzunas" (čia , turėjo būti Kraucunas), treneris pažymėjo, jog tai per ilga pavardė, ir jis nuo šios dienos vadinsis Krause pavarde, dar duodant ir "Moose" (lietuviškai "Briedis") vardą, kuris vėliau labai prigijo.

Su Edvardo Kraučūno mirtimi iš gyvųjų tarpo pasitraukė vienas paskutiniųjų Amerikos žymiųjų Lietuvių kilmės sportininkų (beje, dar gyvas Juozas Žukauskas — Jack Sharkey, kuriam 1992 m. lapkričio 26 d. suejo 90 metų amžiaus).

Ed. Šulaitis

A. A. GENOVAITĖ BUTERLEVIČIŪTĖ-STANČIENĖ

Tyliai ir nepastebėtai pereitų metų lapkričio 13 d. iš mūsų tarpo pasitraukė Genovaitė-Buterlevičiūtė-Stančienė, visą savo gyvenimą paskyrusi kitų labui. Gimusi 1901 m. vasario 7 d. Bulviškių kaime, Ukmergės apskrityje, ji pasirinko gailestingos sesers profesiją ir ilgesnį laiką darbavosi Kauno Karo ligoninėje. 1931 m. ištekėjusi už dr. Povilo Stančiaus, medicinos profesoriaus ir burnos chirurgo, pirmo tokio specialisto tėvynėje, ji savo vyrui talkino odontologijos klinikose Kaune. Į JAV jie atvyko 1950 m. ir įsikūrė New Jersey valstijoje.

Tai tauri, pasiaukojanti gyvenimo draugė savo vyrui iki pat jo mirties. Tiesiog malonu būdavo stebėti jų tarpusavio darnumą, sutarimą, vienas kito pastiprinimą.

Ir našle tapusi, ji visą savo laiką skyrė kitų globai ir patarnavimui. Negailėdavo nei laiko, nei savo kuklių išteklių, kur jos artimo meilė buvo reikalinga ir kur tik ji galėdavo padėti. Gera žinoti, kad per paskutinius keletą metų, kada ji sunkiai sirgo, jos draugės ją globojo su tokia pačia meile ir rūpestingumu, kurį jį parodė per visą savo gyvenimą kitiems.

Paliko Genovaitė šioje žemėje savo seserį Janiną bei kitus artimuosius, dabar ilsisi ramybėje, šalia savo vyro Povilo Montclair kapinėse, New Jersey. New Yorko apylinkių lietuviai liūdi netekę tokios taurios, visad pasiaukojančios kuklios asmenybės.

P. Ganvytas

A.† A.
VAINUČIUI ZIKARUI

netikėtai mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Aldoną, dukrą, sūnų, jų gimines, ir kartu liūdime.

Jonas ir Dana Bilėnai

MYKOLO VRUBLEVIČIAUS NETEKUS

Gruodžio 17 d. Vilniuje staiga mirė Mykolas Vrubliauskas, vienas Lietuvos tautinės keramikos pradininkų, kurio mokytojais buvo profesoriai Jonas Mikėnas ir Liudvikas Strolis. Velionis nuo 1962 m. dėstė Lietuvos Dailės institute (dabartinėje Dailės akademijoje), ilgesnį laiką buvo Instituto taikomosios dailės dekanu ir docentu. Jis ir mirė savo darbe institute. Pasijutęs blogai, buvo nuvežtas į ligoninę, kurioje ir paskelbtas mirusiu.

Gruodžio 20 d., sekmadienį, lengvai krintant snaigėms, gausus būrys artimųjų, bendradarbių bei studentų palydėjo velionį į Antakalnio kapines, kurių kaimynystėje velionis ir gyveno.

Vrubliauskas buvo gimęs 1919 m. spalio 2 d. Ramygaloje. 1950 m. jis baigė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą. Parodose dalyvavo nuo 1951 m.

Būdamas puikus meistras, sukūrė daug gražių dekoratyvinių vazų, lėkščių, servizų. Jo keraminis fontanas puošia Neringos kavinę Vilniuje. Jis aktyviai dalyvavo Vilniaus dailės akademijos ir Lietuvos dailininkų sąjungos veikloje.

Šias eilutes rašantysis turėjo progos ilgesnį laiką Vrubliauską artimai pažinti, patirti jo draugiškumą ir dėmesį, viešint Vilniuje. Taip pat teko pažinti ir kitus jo šeimos narius, kuriems čia norima išreikšti gilią užuojautą. Ilsėkis ramybėje, Mykolai!

Ed. Šulaitis

LIETUVOS VYČIAI JUDA MASPETHE

Bruno Rutkūnas, Lietuvos Vyčių 110-os (Maspeth, NY) kuopos pirmininkas, švenčių proga išsiuntinėjo aplinkraštį. Prie šventinių sveikinimų ir linkėjimų pridėjo ir pereitų metų apžvalgą bei planą šių metų veiklai. Toji veikla verta dėmesio.

Kuopa padėjo išrūpinti New Yorko miesto ir N.Y. valstijos proklamacijas, švenčiant Vasario 16-tąją.

Kovo mėnesį paminėta šv. Kazimiero šventė pamaldomis ir pusryčiais.

Daugiau kaip tuzinas kuopos narių šeimų aplankė nepriklausomą Lietuvą, pasidžiaugė gražia gamta, susirado gimines ir draugus.

Liepos mėnesį kuopa dalyvavo Vyčių seime Allentown, PA. Kuopa vėl paskyrė $1000 auką Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, kad galėtų siųsti pagalbos konteinerius į Lietuvą.

Gauta daug padėkos laiškų iš našlaičių ir kitų organizacijų, kuriem kuopos nariai siuntė drabužius, maistą ir pinigines aukas.

Kuopos nariai dalyvvo demonstracijose prie Jungtinių Tautų, reikalaudami, kad tuoj būtų išvesta Rusijos kariuomenė iš Lietuvos.

Rugsėjo mėnesį kuopa vėl globojo Lietuvos Vyčių Vidurio Atlanto apskrities suvažiavimą.

Spalio mėnesį surengti pietūs ir šokiai. Dėkojama visiems savanoriams, kurie pagelbėjo renginio darbuose.

Mary Abbott iniciatyva per 100 kuopos narių įsigijo marškinėlius, kurie buvo išleisti pagerbti Lietuvos krepšinio komandą, laimėjusią bronzos medalį 1992 metų olimpiniuose žaidimuose Barcelonoje.

Joe Thomas paskirtas pramogų vadovu. Dabar laukiame, kada bus surengti išvažiavimai į gamtą ir kitos kelionės.

Šių metų veikla

Sausio 31 d. — eilinis Lietuvos Vyčių kuopos susirinkimas ir pusryčiai po 11:15 val. mišių.

Vasario 14 d. buvo specialios pamaldos 11:15 v.r. Lietuvos nepriklausomybės intencija.

Vasario 28 d. — po 11:15 val. mišių kuopos susirinkimas ir pusryčiai.

Kovo 14 d. — Lietuvos Vyčių Vidurio Atlanto apskrities suvažiavimas, kurį globoja Great Necko Vyčių kuopa. Tuo reikalu rūpinasi Helen Matulionis. Kiekvienas dalyvis turi mokėti $12.

Kovo 25 d. kuopa vyksta į Atlantic City. Kelione rūpinasi Helen Matulionis.

Kovo 28 d. — švenčiama šv. Kazimiero šventė. Mišios 11:15 v. r. Po mišių — karštas bufetas. Įeinant aukojama $10.

Balandžio 24 d. — kuopos susirinkimas.

Balandžio 25 d. — pietūs ir šokiai po 11:15 val. mišių. Įeinant aukojama $25.

SVEČIAS IŠ ŠVEICARIJOS

Vasario 4 d., ketvirtadienį, prieš vidudienį Lietuvių Religinę Šalpą aplankė svečias iš Šveicarijos — kun. P. Bruno Holz, Tarptautinės Katalikų spaudos draugijos pirmininkas iš Genevos. Jį palydėjo Owen P. McGovern, Amerikos katalikų spaudos draugijos pirmininkas, gyvenąs Long Island, NY.

Genevoje yra Tarptautinės Katalikų spaudos draugijos "UCEP" sekretoriatas. Jie domisi katalikų spaudos padėtimi Rytų Europos kraštuose, išsilaisvinusiuose iš Sovietų Sąjungos okupacijos. Kun. Holz šiek tiek pažįsta lietuvių katalikų spaudą, leidžiamą Lietuvoje. Žino kun. V. Aliulį, redaktorių ir žurnalistą K. Lukšėną. Daugiau jie nežino, kas vyksta Lietuvoje.

Liet. Religinės Šalpos įstaigoje jie buvo supažindinti su katalikiška spauda, leidžiama Lietuvoje, taip pat panašia spauda Amerikoje.

Tarptautinė katalikų spaudos draugija nori surengti seminarą specialiai Rytų Europos kraštams. Yra parinktos dvi vietos — Vilnius arba Kijevas. Taip pat bus kviečiami atstovai ir iš Amerikos. Draugija yra išleidusi anglišką vadovėlį, kaip administruoti laikraštį. Pažadėjo jį atsiųsti ir Lietuvių Religinei Šalpai.

Svečias iš Šveicarijos lanko ir kitų tautų katalikišką spaudą Amerikoje, susipažįsta su Amerikos katalikų gyvenimu. Atvykę pirmiausia kontaktavo Tėv. Pranciškų Giedgaudą, OFM, pranciškonų spaustuvės vedėją, kuris jau daugel metų rūpinasi katalikiška spauda, jos išleidimu, administravimu.

TARPTAUTINIAI KONCERTAI HOFSTRA UNIVERSITETE

Hofstra universitete, Hempstead, Long Island, NY, šių metų pavasarį rengiama tarptautinė koncertų serija, kuri prasidės vasario 23 d. ir baigsis gegužės 18 d. Dalyvauja 10 tautų.

Sklaidant koncertų serijos knygutę, pasimato ir Lietuvos vardas. Lietuvai atstovauja smuikininkė Dana Pomerancaitė-Mazurkevich. Ji gimė ir augo Kaune. Per karą žuvus tėvams, ją užaugino solisto Kipro Petrausko šeima. Muziką studijavo Lietuvoje ir Maskvoje, kur susipažino su ukrainu smuikininku Mazurkevičium, už jo ištekėjusi, emigravo į Vakarus. Dabar gyvena Kanadoje. Dana su vyru yra koncertavusi Kultūros Židinyje per Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubo Atvelykio popietę.

Šiame Hofstra universiteto koncerte Danai akompanuos Tatjana Jampolsky. Smuikininkė atliks: Brahmso, Prokofiev, Tartini, Ysaye, Wieniawskio kūrinius.

Koncertų serijoje bus atstovaujamos: JAV, Suomija, Rumunija, Vokietija, Lietuva, Rusija, Italija, Austrija, Kinija ir Meksika. Iš viso bus 14 koncertų.

LIETUVOJE VEIKIA IESC ATSTOVYBĖ

Jau buvo žinoma, kad nuo 1992 m. pavasario Lietuvoje veikia IESC atstovybė, kurios direktorium yra Anthony Grina. Dabar "Darbininkui" skaitytojas V. Nakutavičius, iš Fishkill, NY, atsiuntė IESC News laidą, kurioje pateikiama smulkesnių žinių apie Griną.

International Executive Service Corps (IESC) yra specialistų pensininkų korpusas, kurio tūkstančiai narių savanoriškai vyksta į ekonomiškai vargstančius kraštus ir padeda jiems,be atlyginimo, įvairiose srityse. Jie veikia jau 53 kraštuose, tarp jų ir Baltijos valstybėse.

Anthony Grina, kaip paaiški, gimęs Lietuvoje, gyvenęs Chicagoje, į JAV atvykęs 1949 m. Studijavęs University of Illinois ir De Paul universitete įgijęs MBA laipsnį.

Savo karjerą Grina pradėjo Chicagos Continental Banke ir dirbęs užsieniuose prieš tapdamas to banko viceprezidentu. Prieš išvykdamas į Lietuvą, Grina su žmona Zeni gyveno Bensenville, IL.

Tame pačiame IESC News numeryje rašoma, kad į Lietuvą išvykęs ir Donatas Šatas, iš Warwick, RI, kuris konsultuoja Lietuvos Tekstilės Institutui, Azotui ir Ekranui.

Minint savanorių atkūrimo antrąsias metines, 1993 m. sausio 17 d. Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, iškilmių metu savanorių dalinius apžiūri krašto apsaugos ministras Andrius Butkevičius ir l. e. Seimo pirmininko pareigas Česlovas Juršėnas. Viktoro Kapočiaus nuotr.

DARBININKAS

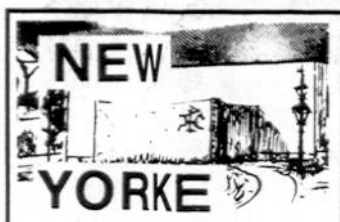

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, vasario 14 d., lankėsi Toronte, kur buvo minima Lietuvos nepriklausomybės šventė, ir ten katedroje atlaikė pamaldas, gi vasario 18-26 dienomis bus Romoje, kur vyks Lietuvos vyskupų grupinis apyskaitinis apsilankymas pas Šv. Tėvą (kas penkeri metai "ad limina" vizitas). Iš Romos vėl grįžta į Torontą, kur vasario 26-28 dienomis bus Kanados Katalikų Centro suvažiavimas ir Prisikėlimo parapijos 40 metų sukakties minėjimas. Kovo 1-25 dienomis Floridoje vadovaus gavėnios susikaupimams: Daytona, Juno, Pompano, Miami lietuviams. Kovo 27-28 dienomis bus Brocktone, MA, kur praves gavėnios susikaupimą ir suteiks sutvirtinimo sakramentą.

Kultūros Židiny perdažoma didžioji salė, koridoriai, tualetai. Moterų tualete padaryti sienų piešiniai. Taip pat remontuojamas ir apšvietimas. Remonto darbai bus baigti iki Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo renginių.

Rasa Allan Kazlas surežisavo veikalą "Tango", kuris vaidinamas House of Candles teatre, 99 Stanton St., NYC (vienas blokas į pietus nuo Houston St., ir viena blokas į rytus nuo Pirmos Ave.). Vaidinimas vyksta nuo vasario 3 iki kovo 13 d., nuo trečiadienio iki šeštadienio, 8 v.v. Statomo veikalo autorius Slawomir Mrozek.

N. J. Šiaurės Amerikos lietuvių klubas rengia popietę vasario 28 d., sekmadienį, Madison viešojoje bibliotekoje, Chase kambaryje, Madison, NJ, nuo 2 iki 5 val. popiet. Louis Sliazis rodys Lietuvos vaizdų skaidres. Karšti ir šalti užkandžiai. Kviečiami ir vaikai, ir svečiai. Įėjimas nemokamas. Bus gera proga klubo nariams susimokėti nario mokestį. Informacijos reikalu skambinti: Susan Covalesky 201 328 2850 arba Aldona Skrypa 201 377-8148.

Vytautas Česnavičius, Richmond Hill, NY, užmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas $70 čekį. Dosniam lietuviškos spaudos palaikytojui nuoširdžiai dėkojame.

TRANSPAK siunčia konteinerius kas savaitę. Taip pat siunčiame **"AIR CARGO". Pinigai pervedami doleriais. Maisto** siuntiniai: sūris, aliejus, dešros ir kt., 55 sv. $98. Vien tik mėsos gaminių 22 sv. $98. **TRANSPAK,** 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436-7772. **(sk.)**

Dėmesio turistai ar prekybininkai, kurie keliausite į Lietuvą. Vietoj apsigyvenę viešbučiuose, galite išsinuomoti gražų 3-jų kambarių butą Vilniuje — Antakalnyje, antrame aukšte, su balkonu, gražiu vaizdu į Nerį. Bute yra spalvotas TV, skalbimo mašina, modernūs baldai ir visi kiti patogumai. Geras susisiekimas su Vilniaus centru. Dėl daugiau informacijų skambinti vakarais ir savaitgaliais: (718) 326-2370. (sk.)

Attention tourists and businessmen. For rent in Vilnius, Lithuania: nicely furnished 3 room apartment with TV, washer and other conveniences. For information and reservation call evening and weekends: (718) 326-2370. **(sk.)**

New Yorko skautų ir skaučių sueiga įvyks vasario 27 d., 1 val. popiet Kultūros Židinio apatinėje salėje. Kviečiami ir norį stoti į skautų organizaciją. Amžius 4-16 metų. Sueigoje bus svarstomas pasiruošimas Kaziuko mugei.

Apreiškimo parapijoje Brooklyne gavėnios susikaupimas vyks vasario 25-26 dienomis. Vadovaus iš Lietuvos atvykęs Panevėžio katedros klebonas kun. Juozas Antanavičius.

Vytauto Vaitiekūno, žymaus teisininko, gyvenusio New Yorke ir čia mirusio, raštai išleidžiami dviem tomais. Juos suredagavo Antanas Sabalis. Pirmas tomas jau surinktas, perskaitytos korektūros, paruošti spausdinimui puslapiai. Spausdina Draugo spaustuvė Chicagoje.

Monika A. Vygantaitė baigė studijas socialinės tarnybos srityje Loyolos universitete Chicagoje. Sausio 16 d. užbaigimo iškilmėse jai buvo suteiktas magistro laipsnis socialinėje tarnyboje. Monika yra gimusi New Yorke ir čia baigusi Maironio lituanistinę mokyklą. Su tėvais išsikėlusi į Dallas, Texas, ten baigė Dallas universitetą, įsigydama bakalauro laipsnį psichologijoje. Šiuo metu gyvena Chicagos priemiestyje Oak Park. Uoliai reiškiasi moksleivių ateitininkų veikloje, prisidėdama prie stovyklų ir kursų organizavimo ir būdama tos sąjungos Centro Valdybos nare.

Vitas Gerulaitis vasario 27 d. Frankfurte a/Main dalyvaus parodomose teniso varžybose "Tennis-Gala-93". Kartu su juo pakviesti dalyvauti ir keli užsieniečiai tenisininkai, kurie vadovavosi ne vien pergalių bei garbės troškimu ir profesionalumu, bet žaidė žiūrovų džiaugsmui bei malonumui. Teniso šventė truks ištisas 24 valandas, jos globėjas — buvęs Vokietijos užsienio reikalų ministras Dietrich Genscher. Organizatoriams šis renginys kaštuosiąs 9 milijonus DM.

Bronius Stankaitis, Paterson, NJ, užmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 100 dol. čekį. Už dosnią paramą nuoširdžiai dekojam.

Jauna moteris ieško darbo: norėtų prižiūrėti vaikus, ligonius, ar vyresnio amžiaus žmones. Šiuo metu yra prie Philadelphijos, bet mielai atvažiuotų kitur ir gyventų šeimoje. Skambinti Jolantai tel. (215) 623-8165. **(sk.)**

Moteris, gyvenanti Queens rajone, duoda anglų kalbos pamokas pradžiamoksliams ir pažengusiems. Skambinti po 6v. v. tel. (718) 386-5450. **(sk.)**

TRANSPAK firma praneša, kad **CONNECTICUT** valstijos tautiečiai gali siųsti per p. a. Ustjanauskienos įstaigą COSMOS INTERNATIONAL, W. Hartford, CT. Telef. 203 232-6600.

Reikalinga lietuvė moteris namų ruošos darbams. Skambinti tel. (203) 938 - 9522. **(sk.)**

Jauna moteris iš Lietuvos, legali imigrantė, ieško darbo. Gali slaugyti ligonį, globoti ir prižiūrėti vaikus - prityrusi vaikų globoje. Nenori gyventi šeimoje. Gali dirbti padieniui, nepilną savaitę. Skambinti po 6 val. vak. tel. (718) 232-6515. **(sk.)**

Prel. dr. Algirdas Olšauskas, Šv. Kazimiero par. klebonas Los Angeles, CA, parėmė "Darbininką" $50 auka. Mielam lietuviškos spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Prel. Domininkas Pocius, Sopulingosios Dievo Motinos par. klebonas, Kearny, NJ, parėmė "Darbininką" $50 auka. Mielam lietuviškos spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Anne T. Baronas, Colonia, NJ, norėdama paremti "Darbininką", užmokėjo už prenumeratą, atsiųsdama $100 čekį. Dosniai nuolatinei spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Dr. Rūta Graudušytė-Andries, Media, PA, kaip kasmet, taip ir šiemet, parėmė "Darbininką" didele auka, atsiųsdama už prenumeratą $100 čekį. Nuolatinei mūsų spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai, Manahawkin, NJ, nuolatos remia "Darbininką". Ir mokėdami prenumeratą, atsiuntė $100 čekį. Dosniems lietuviškos spaudos išlaikytojams nuoširdžiai dėkojame.

Dr. Aldona ir Jurgis Gavrogkai, Menands, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet, parėmė "Darbininką", užmokėdami prenumeratą su $75 čekiu. Dosniems nuolatiniams spaudos rėmėjams nuoširdžiai dėkojame.

Kun. Petras Jonaitis, Gloversville, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet užmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas $75 čekį. Nuolatiniam mūsų spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Laiškas redakcijai

Dėl lietuviškų transliacijų per N.Y. Times radijo stotis

Perskaičius dr. Jono Lenktaičio straipsnį apie R. Sherman lietuviškos muzikos programą, transliuojamą per WQXR stotis kiekvienais metais Vasario 16-tos proga, man užvirė kraujas.

Ši programa atsirado mano mirusios sesers Emilijos Jurevičiūtės dėka berods apie 1960 metus, o ne 1972 metais, kaip p. Lenktaitis rašo ir nedrįsta pripažinti kitiems nuopelnų. Tą mano sesers triūsą atsimena ir dr. Jokūbas Stukas, Julius Veblaitis, taip pat ir muzikas Vytautas Strolia. Pradžioje ji visuomet parūpindavo muzikos WQXR stočiai ir iki mirties turėjo glaudžius asmeniškus ryšius su R. Shermanu. O, kiek atsimenu, vėliau į talką atėjo ir p. Lenktaitis.

Su pagarba

Brolis Zenonas Jurys

"Lietuvos aidas", pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda objektyvų atsikuriančios Lietuvos vaizdą. Tokios žinios išeivijai yra naudingos. Nuo šių metų pradžios laikraštis siunčiams du kartus savaitėje oro paštu. Prenumerata metams $85. Čekius rašyti "Lietuvos aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. **(sk.)**

Jolanta, baigusi Technologijos Institutą Kaune, pereitais metais atvyko į New Jersey, prašoma paskambinti (718) 326-2370.

VELYKŲ STALUI LIETUVOJE SIŪLOME 3 žąsis (20 svarų), palendvica 2 kg, rūkytos dešros 3 kg, alyva iš Amerikos 64 oz., 8 o'clock coffee 39 oz., aspirinas 250 ct., butelis šampano ir butelis prancūziško vyno — su pristatymu į namus $100. **"ŽAIBAS", 9525 SO. 79th AVE., HICKORY HILLS, IL 60457. TEL. 708 430-8090.**

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos direktorių tarybos posėdyje New Yorke sausio 23 d. Iš k.: kun. J. Pakalniškis, Tėv. P. Giedgaudas, OFM, Tėv. P. Barius, OFM, Rūta Virkutytė, LKRŠ reikalų vedėja, vysk. Paulius Baltakis, OFM, tarybos pirmininkas, dr. N. Bražėnaitė Paronetto, dr. E. Vaišnienė, vicepirmininkė.

LB NEW YORKO APYGARDOS VALDYBOS POSĖDIS

LB New Yorko apygardos valdyba posėdžiavo vasario 11 d. Kultūros Židinio posėdžių menėje, dalyvavo ir apylinkių pirmininkai.

Pradžioje pirmininkas K. Miklas apžvelgė New Yorko lietuviško gyvenimo įvykius, kurie palietė ir apygardos valdybą. Pranešta Alksninių išleistuvių apyskaita. Renginys užbaigtas be nuostolių, su 6.57 dol. pelnu. Kalbėta apie du profesorius, atvykusius iš Lietuvos į SUNY universitetą. Jie čia išbus iki gegužės 24 d. Universitetas nemokamai jiems duoda butą, už valgį 2000 dol. sumokėjo JAV Krašto valdyba, gi New Yorko apygardos valdyba kas mėnesį kiekvienam smulkiom išlaidom duoda po 100 dol.

Pirmininkas jau antrą kartą pranešė, kad kovo 27 d. Chicagoje vyksta LB JAV apygardų pirmininkų suvažiavimas. Tuo pačiu metu vyksta ir Lietuvių Fondo narių suvažiavimas. Pirmininkas ryškino mintį, kad reikia surinkti įgaliojimus iš tų, kurie negali važiuoti į Fondo narių susirinkimą. Tada New Yorko apygardos pirmininkas, turėdamas daugiau balsų, galėtų pravesti net pakeitimų, išrūpinti didesnę paramą Kultūros Židiniui, kultūriniams reikalams.

Kalbėta ir apie Kultūros tarybos rūpesčius, nes pirmininkas pasitraukė. Buvo suplanuota premijų įteikimo šventę surengti gegužės mėnesį Kultūros Židinyje, dabar toji šventė nukeliama į rudenį.

Daugiausia kalbėta apie Lietuvos nepriklausomybės minėjimą, kurio rengimo darbams vadovauja dabartinė LB apygardos valdyba. Norima, kad ši sukaktuvinė šventė būtų kuo iškilmingiausia, kad ji sutrauktų daug žmonių.

Prisiminta ir New Yorko lituanistinė mokykla, kurios darbas ėmė šlubuoti. Ne tik sumažėjo mokinių skaičius, bet suiro ir darbo planas. Apygardos valdyba nori sudaryti atskirą komisiją, kuri ištirtų reikalą ir mokyklą išvestų iš krizės.

Susipažinta ir su ateities programa, su Baisiojo birželio minėjimu, Dariaus Girėno skrydžio minėjimu, kuris bus liepos mėnesį.

Kovo mėnesį pirmininkas K. Miklas vyksta į Singer Island, FL, ir į Londoną, Anglijoje. Kitas valdybos posėdis bus tik kovo 31 d. Kultūros Židinyje. **(p.j.)**

Iš Metropolitan operos rūmų vasario 20 d., šį šeštadienį, 1 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Richard Strauss opera "Der Rosenkavalier". Pagrindiniai solistai: Susan Quittmeyer, Anna Tomowa-Sintow. Diriguoja Christian Thielemann. Vasario 27 d., ateinantį šeštadienį, bus transliuojamos dvi operos: P. Mascagni "Cavalleria Rusticana" ir R. Leoncavallo "Pagliacci".

Kultūros Židiniui ieškomi prižiūrėtojai. Dėl sąlygų ir pareigų skambinti A. Mačiulaičiui, K. Ž. tarybos pirmininkui, 516 277-4390 arba A. Jankauskui, K. Ž. valdybos pirmininkui, 718 849-2260.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 75 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Sekmadienį, vasario 21 d.

PAMALDOS - 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje

AKADEMIJA - 3 val. popiet Kultūros Židinyje

Oficialioji dalis:

Atidarymas - KĘSTUTIS K. MIKLAS
LB New Yorko apygardos pirmininkas

Invokacija - kun. dr. KORNELIJUS BUČMYS, OFM
"Darbininko" vyr. redaktorius

Įžangos žodis - ANICETAS SIMUTIS
Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose

Paskaita - VALDAS ADAMKUS
Žinomas lietuvių veikėjas iš Chicagos

Meninė dalis:

Operos solistė MARYTĖ BIZINKAUSKAITĖ

Pianistė DALIA SAKAITĖ

Apreiškimo parapijos choras, vad. GINTARĖ BUKAUSKIENĖ

Tautinių šokių ansamblis "Tryptinis", vad. JADVYGA MATULAITIENĖ

Programos vedėjai - SONATA PETRAVIČIŪTĖ IR LAURYNAS VISMANAS

Dabar Lietuvai reikalinga visų lietuvių parama ir meilė. Padėkime vargstančiai Tėvynei! Dalyvaukime minėjime!

Prie įėjimo aukojama ir renkamos aukos Lietuvos atstatymui ir jos nepriklausomybės įtvirtinimui.

Minėjimą rengia: ***LB New Yorko apygardos valdyba***
Tautos Fondas
Amerikos Lietuvių Tarybos NY skyrius